Den fjärde

SUNNE-BYGDA

Årsskrift för Sunne Hembygdsförening

1994

Hembygdsföreningens senaste bygge - "Nybo"

FÖRORD

1994 Års Sunne Bygda är den fjärde utgåvan och Sunne Hembygdsförenings styrelse vill då tacka anställda, medlemmar, företag och alla andra som hjälpt oss att genomföra våra verksamheter under 1993. I första hand vid genomförandet av den planerade satsningen inom vandrarhemsdelen. Den nya byggnaden, som getts namnet "Nybo", har i det närmaste färdigställts och finansierats till största delen av egna medel och genom generösa företags medverkan, liksom arbetsförmedlingen. Tack, alla berörda, för Er fina insats.

Vi samlades också till firandet av vår 70-åriga tillvaro den 22 oktober å Askersbygården, i fullsatt lokal.

Hembygdsåret har i övrigt präglats av traditionell verksamhet som vi tackar alla medarbetare för.

I övrigt har året hos gemene Sunnebo dominerats av omställningar i många företag, som lett till nedläggningar och brist på sysselsättning. Landets närmanden till E U som fullvärdig medlem ställer säkert många planeringar i ett olyckligt vänteläge, som tyvärr leder till en svag arbetsmarknad, som även vi fått känna av.

Låt hembygdsåret 1994 bli ett händelse- och minnesrikt år i vår verksamhet, då vi gemensamt arbetar för vår hembygds historia och kulturella tradition.

Med hembygdshälsning
Sunne Hembygdsförening

Hugo Jansson, ordf.

PROGRAM OCH AKTIVITETER FÖR 1994

Januari:	*Vävgruppen i arbete*
	Underhåll av byggnader
April:	*17 Årsmöte*
	30 Valborgsfirande
Maj:	*26 STF:s Vandrarhem öppnas*
Juni:	*24 Midsommarfirande*
Juli:	*23 Kultuveckan invigs*
September	*2 STF:s vandrarhem stängs*
December:	*3 Julmarknad*
	11 Luciafirande

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sid 2	*Förord - Program - 1994*
Sid 3-4	*Verksamhetsberättelse*
Sid 5	*Per Hedin - En minnesruna*
Sid 5-6	*Den gamla kvarnen*
Sid 7-8	*95-åringen berättar*
Sid 8-9	*På Sunne kyrkogård 1918*
Sid 9	*Rekning för gjort arbete*
Sid 10	*Släktgården*
Sid 10	*Blåbandsföreningen*
Sid 11-14	*Bondeminnen i vardagslivet*
	Höbärgning, Den gamla slåttern
Sid 15	*Historier och pressklipp*
Sid 16-17	*Sundsviks Såg och Hyvleri*
Sid 18-19	*Gamla protokoll*
Sid 20-24	*Medlemsmatrikel*
Sid 25-28	*Annonser*

Ansvarig utgivare: Hugo Jansson
Layout: BrobyGrafiska
SHF - Redaktionskommitté:
Olle Gustavsson
Margit Olsson
Sven Toremark
Lars Wennberg

Sunne Hembygdsförening
Maggeby 13
686 91 Sunne
Tel. 0565-108 01

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 1993

Sunne Hembygdsförening, SHF, får lämna följande berättelse om sitt 70:e verksamhetsår. Årsmötet hölls den 18 april och ett 30-tal personer deltog. Efter förhandlingarna medverkade Helmer Nilsson och Nils Karlsson med allmogemusik. Vidare överlämnade Margit Olsson en inbunden bok av Arne Linnarud - examensarbete vid en arkivkurs i Karlstad - rörande den till SHF deponerade Spelnäskistan.

Per Hedin väckte åter tanken på en Hembygdsbok över Sunne. Han påtalade att ekonomiska medel redan finns tillgängliga genom Sunne Lions medverkan.

Efter val av styrelse och funktionärer kan antecknas:

Ordförande:

Hugo Jansson	tel 10801

Ordinarie ledamöter:

Birger Nilsson	tel 711758
David Myrehed	tel 10046
Sven Toremark	tel 10024
Walter Jansson	tel 10608
Leif Nilsson	tel 10965
Olle Gustavsson	tel 12958
Allan Olsson	tel 12017
John Broström	tel 12071
Gunnar Andersson	tel 11832
Clas Hallgren	tel 43126

Suppleanter

Elisabet Olsson	tel 31109
Olle G Olsson	tel 13783
Carl-Gösta Norderup	tel 60587
Alice Svantesson-Olsson	tel 12017

Revisorer:

Ola Sterwin	tel 11277
Elna Henriksson	tel 10857

Intendent:

Birger Nilsson	tel 11758

Medlemsantalet utgör 402 st.

I samarbete med STF har den traditionella vandrarhemsrörelsen bedrivits under tiden 27 maj - 3 september 1993, med 2 518 st gästnätter.

Anställda för vandrarhemmet har varit Eira Lawner, Teresia Asker och Martin Larsson.
Värdskapet har skötts av Ester Jansson.

Verksamhet och aktiviteter under 1993 har bl a varit:

Den 3 mars var ett 50-tal medlemmar till Tetra Paks nybyggda fabrik i Sunne på studiebesök.

Brasafton hölls den 10 mars, då Manskören och Gösta "Ess" Svensson svarade för det jättebra programmet inför ca 40 - 50 åhörare.

Den 23 mars diskuterades förbättring av vandrarhemsköket i Askersbygårdens källare. Styrelsens beslut gjordes enhälligt kring Leif Nilssons ritningsförslag om nybygge.

Söndagsaftonen den 28 mars var i Sunne kyrka en kulturhändelse, då Sara Margareta Bolin visade hembygdsdräkter från Skåne till Lappland. För att visa upp dessa dräkter anlitades ett fyrtiotal Sunne-damer.

Vid den traditionella vårmarknaden utställdes gamla föremål från Sunnesocknarnas hembygdsgårdar. Handelsbanken i Sunne hade välvilligt ställt sina stora skyltfönster till vårt förfogande.

Den 15 maj representerades SHF vid länsförbundets årsstämma i Bograngen av Olle Gustavsson, Birger Nilsson samt Ester och Hugo Jansson.

Den 10 juni fastställde styrelsen den plats som vandrarhemmets självhushållsbyggnad skall uppföras på. Leif Nilsson föredrog ritningar över bygget och han gavs uppdraget att göra ett kostnadsförslag. För att underlätta byggets finansiering har en del förhandskontakter tagits, såsom Sunne kommun har lovat oss få avverka 350 st sågstockar i näraliggande skogsområdet.

Färdig Betong lovade 50 % rabatt på betongleverans, upp till 10 kbm, LBC i Sunne skänker 50 kbm fyllnadsgrus och åkarna Br. Larsson, John Johansson, Erling Fredriksson och NAO kör detta gratis. Vidare skänker Värmlands Lantmän en ytterdörr. STF har lovat inköpa nödigt möblemang för serveringslokalen, eller 36 stolar + 6 st bord.

Den 24 juni gästades Sunne - Torsby FN-förening av ett 30-tal estländare som tillhandahölls lunch hos oss, genom våra damers försorg.

På midsommaraftonen den 25 juni hölls midsommarfirande inför ovanligt stor publik. Bäckalunds Bygdelag medverkade.

Den 31 juli hölls prisutdelning i den årliga kommunala teckningstävlingen, med motiv ur Nils Holgerssons underbara resa, av Selma Lagerlöf.

Den 4 augusti arrangerades "Tårt- och pajtävlan" med Barbro Järliden, Eva Börestam och Eva Ulvmyr som suveräna domare. Aina Nilsson och Lina Larsson var vinnarna bland dussintalet deltagare. Välkände auktionisten Olle "Där Fram" försålde bakverken genom auktion.

Den 20 augusti på kvällen åkte vi med Jönssons Bussom Edvin Jönsson utan kostnad ställt till förfogande - till Rackstadsmuséet i Arvika. 50-talet medlemmar deltog i resan, där Leif Nilsson var central gestalt i det han varit arbetsledare hos JM-Bygg för detta uppmärksammade bygge.

Den 7 oktober sydde vävgruppen gardinerna till Askersbygårdens och skolmuseets kök. Dessa vävdes på våren 1993. Likaså gardinerna i hallen å Askersbygårdens andra våning. På kvällen bjöd våra damer arbetare och inbjudna på nävgröt och fläsk.

Den 22 oktober hölls stort 70-årsjubileum, där många

av våra grannföreningar uppvaktade oss med olika gåvor och gratulationer. Programpunkter var bl a musik av Per Thomas Erikssons grupp från Sunne och sång av Gunilla Hallgren. Historik föredrogs av Olle Gustavsson. Gunnar Västlund, Edane, uppvaktade å länsförbundets vägnar.

Den 17 november beslöts att gäststugan som byggts skall ges namnet "Nybo". Namnet är tänkt att anspela till skaparna av detta hus, Leif och Hans Nilssons hem i Gettjärn, som heter "Nybo".

Lars Wennberg redogjorde för förslag till Natur och kulturcentrum i Sunne, Ekomuseum, för att betjäna såväl turister, som lokalt intresserade. Kjell Moström redogjorde för vad som är känt i denna sak i nuläget.

Leif Nilsson anmälde konkreta planer om ett konstlotteri. Styrelsen kunde utan vidare besluta om dess förverkligande. Leif Nilsson hade erhållit fem stycken konstverk - värde 15 400 kr. Beslöts att lotteriet skulle omfatta 300 st lotter á 100 kr - dragning 31 mars 1994.

Företogs studiebesök vid Bäckebrons Sågverk den 19 november av ett 10-tal medlemmar och anställda hos SHF. Sågverket har varit föremål för mångmiljonsatsning under 1993, med övergång till klentimmersågning i modernaste teknik.

I slutet av november vävdes vinster till julmarknadslotterier.

Den 1 december stöptes ett hundratal ljus. Samma dags kväll, kl 1800, samlades företrädarna för kommunens hembygdsföreningar, ett 20-tal personer, för att dryfta frågor kring skapandet av ett Ekomuseum i Sunne. Yrkesvalslärare Lars Wennberg för frågan vidare. Kl 19.30 behandlades praktiska detaljer kring båten Frejas bärgning 16 - 23 juli 1994, vid Bössviken i Östra Ämtervik. Lennart Andersson, Kil, var den föredragande.

Den traditionella julmarknaden hölls den 4 december, med god tillslutning - däribland en busslast Karlstadsbor, som serverades kaffe av oss i ett "Martesarrangemang".

Den 9 december bjöds terapiavdelningen, ca 20 personer, å sjukvårdscentralen i Sunne, på julbord. Helmer Nilsson underhöll med dragspelsmusik.

John Broström och Birger Nilsson svarade för de praktiska arrangemangen - kortegen - vid årets Luciafirande den 12 december, kl 16.00. Förutom Lucia med tärnor medverkade Sunne Dragspelsklubb i Hembygdsgården. Årets Luciatalare vid Sunne Kyrka var rektor Janne Holmqvist.

Årets stora satsning har varit Nybobygget, som kommer att leda till en betydande standardhöjning i vår vandrarhemsverksamhet, liksom ökning av eget och bygdens lokalbehov. Ett jättestort tack till medarbetare och alla som på olika sätt, praktiskt och ekonomiskt, hjälpt oss till Nybos förverkligande.

Tack alla Ni som stått för aktiviteter och frivilligt arbete, eller på annat sätt hjälpt oss. Får vi så slutligen hoppas att 1994 blir ett intressant och bra hembygdsår.

Styrelsen

Nils Holgerssons underbara resa

(1)

Sedan omkostnaderna för Selma Lagerlöfs nya läsebok
blivit täckta
kommer ungefär en fjärdedel av den nettovinst
som möjligen uppstår genom bokens försäljning
att överlämnas till centralstyrelsen för
Sveriges Allmänna Folkskollärareförening.
Dessa medel skola användas till
prydande av skolorna med konstverk.

(2)

Selma Lagerlöfs nya läsebok
var föremål för diskussion i skolrådet i Lysvik.
Det ifrågasattes om det ej skulle vara lämpligt
att inköpa några exemplar
för varje skola inom distriktet.
Som de flesta av ledamöterna
vore tveksamma om bokens lämplighet som läsebok
och som man dessutom kände till den
nära nog endast par renommé
beslöts att för närvarande
inköpa blott ett fåtal exemplar.

PER HEDIN

En minnesruna

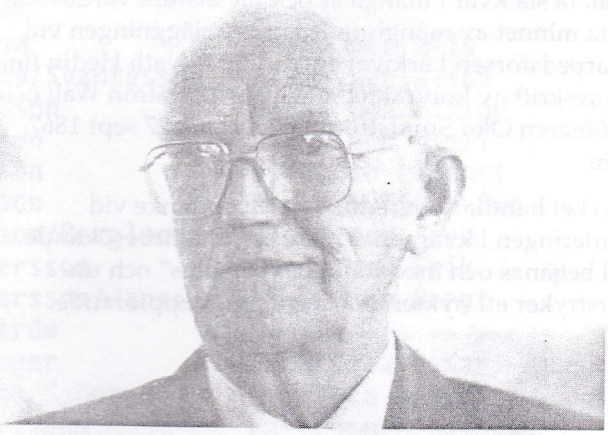

En av Sunne Hembygdsförenings äldre medlemmar, Per Hedin, född den 8 juni 1915, har den 29 november 1993 gått ur tiden.

Pers intresse för hembygdsvården hade han fått i arv efter sin far, Nathan Hedin. Vid sidan om sin affärsrörelse ägnade han under ett långt liv mycken tid åt hembygdsforskning i samverkan med sina litterära kulturinsatser. I en stor syskonskara blev Per den som tog över affären i Köpmangården på Leran i Sunne. Han skaffade sig kunskap om de gamla bruksföremålen i den förnämliga samling, som Nathan Hedin hopbragt, delvis under sina resor i norra och mellersta Värmland, såsom Kungl. Pensionsstyrelsens ombud. Per hade också ett sådant förordnande under flera år och kunde då fortsätta med Nathans tidigare kontakter med bygdekunniga personer.

Kort före sin bortgång hade Per sammanställt vidstående artikel om "Rottneros Kvarn", som han hade minnen av från sin barndom. I Sunnes församlingsblad "Hälsning från Sunne kyrka" hade Per för något år sedan en klarläggande uppsats om ett par urgamla stenstättor i Sunnes kyrkogårdsmur.
- Han hade goda kontakter med stadsbibliotekets chefstjänstemän i Karlstad och ställde sitt kunnande till förfogande i tidsskriften "Värmländsk kultur", som utges av kulturenheten i Karlstad. Fru Ella Hedin nämner, när de här ämnena kommer på tal, att Per under senare år ivrade för tillkomsten av en hembygdsbok om Sunne. Den kanske kommer.

Per Hedins sätt att uppmärksamma händelser och fynd här i bygden och ta kontakt med de ledande i vår hembygdsförening har värderats och uppskattats. Hans tid som KFUM-scout i ungdomsåren gav honom ett öppet och mottagligt sinne för naturen. Gladlynt och med fin humor pratade han gärna om det som låg hans hjärta nära. Vi är många som kommer att sakna Per Hedin.

Sunne i januari 1994
Fred Ödman

DEN GAMLA KVARNEN

För precis 130 år sedan lät den legendariske bruks-patronen Gustaf Adolf Wall bygga en ny och större kvarn på sina domäner vid Skarpedsforsen. Redan tidigare fanns ett flertal småkvarnar vid de tre forsarna, Skarpedsfallet, Öjerviksfallet, även kallad Jägarforsen och Rottnafallet. Jägarforsen försvann i mitten på 20-talet i samband med den nya och förhöjda dammen vid Rottnafallet. Tack vare den mäktiga Skarpedsforsen och rikliga vattentillgången i Rottnaälven blev den nya Skarpedskvarnen, med sina elva stenar, en av de största i Värmland. Byggmästare blev en duktig karl med det passande namnet Kvarnström, John i förnamn och året var 1864.

Karl Stolpe började i Kvarnen 1943. Slutade i november 1981.

Låt oss göra ett besök!
Porten består av vackra dubbeldörrar, med uppgående solen i relieff och ett litet anslag, som talar om att kvarnen är öppen helgfria måndagar 7.00 - 15.00 "ungefär". Det skall vara i Värmland det, med exakt angiven tid följt av ett "ungefär". Omedelbart till vänster om porten står det på timmerväggen inristat med kraftiga bokstäver "VIKTOR EMANUEL SUNDSTRÖM 18/1 1898". Lille Viktor var då elva år gammal och son till mjölnaren och man kan väl våga en gissning att han fick sig en omgång för tilltaget med täljkniven.

Vi tas emot av Martin Nilsson, från Erlandsbacken i Årås, som efter pensioneringen vid Vägverket träffas i kvarnen varje måndag "ungefär" mellan 7 00 och 15 00. Martin hör till dessa lyckliga människor som har ett vänligt ord till övers för alla han möter och han kan också berätta om dengamla kvarnen och hur den drivs.

Efter den långa Rottnerosepoken har ägarbilden skiftat och nu står Gullspångs Kraft AB som huvudman. Undervåningen har metertjocka väggar av granit, men de djupa fönsternischerna har man murat igen runtom. För övrigt är kvarnen byggd av rejält timmer. Driften är sedan många år elektrifierad, men jag har ett svagt minne från min barndom av den jättestora sumpen (det helter väl så?) som ledde in vattnet som drev de elva kvarnstenarna och sedan rann ut i ett valv på baksidan. Två av de gamla malverken har bevarats för eftervärlden.

Vattenrätt i Rottnafallen har fortfarande hemmanen Soneby, Toneby, Västansjö, Hälleberg, Skröttingerud och Ed, vilket med andra ord betyder, malning för halv tull. Men vad som är viktigare är att kvarnen säkerligen skattat åt förgängelse för länge sedan, om inte rättigheterna funnits. Brotstorp m fl hemman lär tidigare avhänt sig kvarnrätten, något man säkert haft anledning ångra. Tidigare fanns en riklig bebyggelse i omgivningen här. På en karta från 1806 räknar vi 26 hus bara vid Skarped och Rottneros. Tilläggas kan att vår förste provinsialläkare var bosatt just här i Skarped.

Nu är det bara att hoppas att den gamla fina kvarnen skall få stå kvar i många år och pietetsfullt vårdas som sista minnet av månghundraåriga anläggningen vid Skarpedsforsen I arkivet efter min far Nath Hedin finns en avskrift av kontraktet mellan brukspatron Wall och mjölnaren Olof Sundström, dagtecknat 27 sept 1867, som

mycket handlar om redlighet och omtanke vid hanteringen i kvarnen. Vidare att "mäldebesökande väl betjänas och med höflighet bemötas" och understryker ett nyktert och anständigt uppförande.

Fotot ovan utgör ett talande bevis för detta när man ser de i Fryksdalen välkända människornas leenden. Från vänster Karl Stolpe, Erik Berglund, Emanuel Nilsson och John Samuelsson

Så kan man läsa vidare detaljer om bostaden, om kvarnstallet, om omhuggning av kvarnstenar och att "med damm-, sop- och såmjöl" i anslutning till kvarnen föda upp 18 grisar, varav 2/3 delar tillfaller egaren, d v s herr brukspatronen själv. Mjölnarens godkännande av kontraktet med m.h.p.p. (med hand på pennan) tyder på att han antingen var skadad i handen eller inte skrivkunnig.

Av Per Hedin

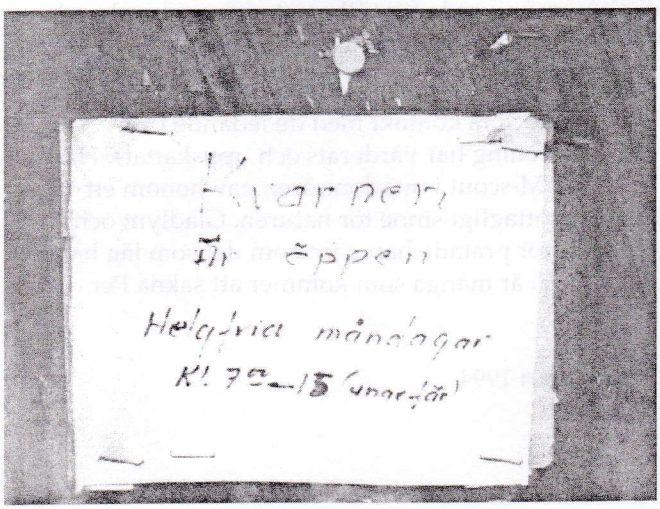

En 95-åring berättar

Jag har tänkt och äfven varit uppmanad af andra att uppteckna en minnesskrift öfver min långa lifstid, som nu vid årsskiftet 1931-32 är inne många månader på mitt 95 år, men jag finner icke bättre ord att uttrycka eller beskrifva det med än 4 o 5te värserna i svenska psalmboken 430, din omsorg har ledsagat mig så under som nåddig alt ifrån moderlifvet du var min enda hjälp och tröst när jag låg vid min moders bröst och mig af nåd du gifvit lif och lem hus och hem, mig försvarat mig bevarat från elände der jag sjelf ej faran kände, men dyrast är din nåd o gud att du mig gifvit dina bud och låtit mig få veta den tro som själen frälsa kan den pligt som fordas af var man som vill en Cristen heta - för att närmare betrakta innehållet i dessa versar vill jag söka uppfånga ur minnet händelserna från min späda barndom intill närvarande tid ehuru det kan blifva mycket ofullständigt enär jag icke har någon dagbok att se efter endast det som jag kan uppfatta ur minnet, - så vill jag då börja med att skrifva min faders och moders namn och förhållande. Min far hette Jan Nilsson och min moder hette Britta, de hade en liten egendom nedan om det så kallade Pörtbärget, en någorlunda fullständig bostad, der var det som jag första gången såg dagens ljus, men der fick jag icke blifva gamal, ty min far måste sälja sin egendom enär han hade komit i skuld för lifsförnödenheter under de många hungers år som då existerade, det var ej så god tillgång på mat och kläder som det är nu, fast meniskorna klagar öfver dåliga tider, emedan det har slagit öfver från öfverflöd till nödtorftighet för många, ty nu finns det näringsmedel att få köpa eller på barmhertighetens väg få sina behof uppfylda, men så var det icke i min barndom, de mest välbärgade bönderna hade icke så godt om mat som de fattiga nu för tiden, och kanske fattigdomen på den tiden får tillskrifvas en dålig lagstiftning nämligen husbehofsbränningen som verkade fattigdom i landet på den tiden, och förmodligen var det största orsaken varför min far måste sälja sin egendom för sig och sina många barn.

För närmaste framtid fick jag bo hos min moster Maria, hon hade en liten stuga i närheten af min föräldrabostad, som nu var bortsåld och der jag var nöjd, ty det var mycket kärt att få vara hos moster i stuga.

Nu hade min far vid försäljningen af egendomen tagit undan en skogstrakt i östra änden af egendomen, varpå han nu skulle bygga sig en stuga att bo uti jemte sin familj, men hur han kunde få upp en sådan det är för mig en gåta, ty ensam var han att arbeta och dessutom utan både mat och Pengar och icke en fotsbredd öppen jord, endast en dålig skogstrakt att bygga på, men hur det var kunde han knoga upp en stuga af timmer till väggar och näffer till tak med stör inunder och klufna klumpar åfvanpå, det var vatt-taket och mellantaket var af runda stänger åfvanpå bjälklaget, med mossa ofvanpå att göra tätt med så var då stommen uppe, nu skulle det inredas och kanske det var den värsta, ty

bräder fans ingen tillgång till ty det fans icke ett sågvärk på miltals område, men min far var icke rådlös. Han fick hugga ned stora granar som fans i närheten, dock icke på hans egen mark, dem klöf han och täljde med bila till golf i stugan samt kofven så kallad i ena ändan på stugan som först måste inredas för att få något att krypa in i. detta var vid mina 3 eller 4 år. derefter skulle min far ut och söka sig arbetsförtjänst och kom så till kroppa i bärgslagen. Der blef han slagen ihjäl genom en olyckshändelse af en hissstång, varmed han var sysselsatt att hissa upp näfver på ett tak och stången bröts ner och kom öfver honom. han lefde dock i 18 timmar efter olyckshändelsen, så att han var vid full sans när han blef tillfrågad hur det stod till han var endast 50 år gammal, det var vid min 5-årsålder. detta var rågan på svårigheterna för mig och min moder, som kände det som svårast, men hon var dock en af dem som tog sin tillflyckt till gud och anbefallde sig med alt elände i guds händer. Jag minns hur hon uttryckte sin sorg och nöd inför gud med salmen 344, ack döden hafver hädanryckt min vän ifrån min sida o s v hela salmen. nu stod hon ensam med mig och en syster som var döfstum och lam i hela kroppen så att hon icke sjelf kunde gå ut för sina behofs. oss hade hon att draga försorg om i den yttersta fattigdom, de äldre syskonen voro nog borta för att förtjena sitt uppehälle, men jag den yngste samt den nämnda systern det var min moders Pligt att sköta Jag har förut nämt att fattigdom var i allmänhet stor men störst var den dock hos min mor, ett exempel derpå må anföras. på sommaren sedan bönderna hade skurit sina kornåkrar begaf hon sig till Löfåsen och begärde att få Plocka ax efter tegarne som blifvit afskurna vilket beviljades henne och jag fick vara med men som jag var

dåligt klädd så blef jag frusen och då tog hon somt af sina kläder och lindade mig i ute på åkern medan hon fick plåcka upp det som fans, men det kunde icke blifva mycket, men ändå något huru hon och vi kunde lefva i sådana förhållanden det är ett under för mig efter förnuftet men dock en förklaring öfver det ordet, meniskan lefver icke alenast af bröd utan af vart och ord som går af guds mun och af guds välsignelse, vidare må nämnas huru onaturliga ting måste användas till föda, så mins jag att Syrgräs skars och maldes till mjöl, äfven Råghalm maldes till mjöl, men ändå lefde folket fram sin tid och var icke så förnäma som nu, min moder blef icke eller så gammal. Hon lefde 2 år efter min far, således 52 år, men ändå hade hon blifvit moder till 13 barn som har blifvit mig berättat - ty sjelf kan jag icke bevisa det, men jag är den yngste, utom en flicka som blef född sedan de fick bo i den nya stugan - min moder var skicklig i att lära sina barn läsa, så var hon min skolärare, så jag fick lära mig att läsa först abc-boken och kattekesen samt Bibeln och mera till men någon skolärare fans icke den tiden, men mor var såsom lärarinna för många utom oss barnen, först efter några år, då jag komit i valltjenst hos min moster och morbror, fick jag gå i skola en half termin under en oexaminerad skollärare som hette Melander. det kunde icke blifva så stor kunskap inhämtat på så kort tid, men jag hade en kusin der jag bodde som lärde mig de fyra enkla räknesätten och det har varit mig till god hjelp i mina Ekonomiska angelägenheter i genom lifvet (ära vara gud för alt).

Jag fick vara vallgosse hos min moster i 5 år tills jag hade gått i nattvardsskolan. då skulle det ju blifva något annat att tänka på. då hade jag en svåger som var gift med min syster Maria och som nu var ägare för lägenheten som mina föräldrar ägde. de hade inga barn ochså hade de komit öfverens om att upptaga mig såsom adoptivson och det var nog stort för mina tankar att få ett eget hem och så fick jag flytta till dem och var dem underdånig till dess jag kom på den tanken att gifta mig, vilket skedde vid 27 års ålder. Då skulle ju min hustru flytta till mig naturligtvis, men hon var av en annan mening. hon ville helst bo i sitt föräldrahem och väl var det, ty hännes föräldrahem var betydligt bättre än det jag skulle ha fått, ehuru jag måste utlösa hennes medarvingar henes syskon. till en början var det nog motbjudande för mig, ty jag hade icke så mycket Pängar, men genom ett lån kallat amorteringslån gick det igenom och så blef jag ägare för det ställe der jag än i dag bor, alltså är det en tillämpning på det ordet mig du gifvit lif och lem, hus och hem, mig försvarat mig bevarat från elände der jag sjelf ej faran kände, de sista orden här i värsen torde bli en ny historia, ty jag har varit utsatt för många vedervärdigheter både kända och okända, mest de sistnämnda en av de sist nämnda, nämligen de okända vill jag visa, det var timmerhuggare som bodde här om vinter och det var kallt. då skulle jag ut och draga ved på min kälke från skogen der timret fäldes nu voro huggarna för ut i skogen, och jag skulle hämta något från dem och drog så direkt till Platsen der de var, utan fruktan att bli öfverfäld, men i ett tu tre så stannade jag och i ock med detsamma föll en stor timmergran 4 eller 5 meter ner Presis på fläcken som jag hade komit på om jag ej hade stannat, alt så en bekräftelse på guds nådiga försyn och bevarande nåd, ära vare gud, många liknande fall kunde jag anföra, men vill utelämna dem, ty det skulle blifva för lång trådig vill hellre stanna vid Psalmen 91, sista värserna, der härren så talar han begärer eller håller sig intill mig derföre vill jag beskydda honom han känner mitt namn derför vill jag befria honom han åkallar mig derför vill jag svara honom, jag är när honom i nöden, jag skall honom derur och låta honom till [illegible] komma, jag skall mätta honom med långt lif och skal[illegible] låta honom se min frälsning. låfva honom min själ och alt det som i mig är låfve hans heliga namn, herrans namn är ett fast slott, den eländige hastar dit och varder beskärmad.

Nils Jansson

Avskrift med stavning och kommatering enligt originalet.

Nils Jansson föddes 1837 i Östanbjörke. Föräldrarna var Jan Nilsson och hustru Britta, vilka som synes kom i allt svårare omständigheter. 1830-talet var en svår tid med stor missväxt och nödtid. Denna förvärrades starkt av folkets beroende av hembränt. Säkert hade svårigheterna inte behövt bli så stora om inte spriten spelat så stor roll. Detta gav också Nils en övertygelse, som hjälpte honom livet igenom. Hans starka religiositet präglar hans berättelse. En halv termin i skolan var inte mycket, men hans mor hade ju redan lärt honom läsa. Det "skulle" barnen kunna när de på den tiden började skolan vid 9 års ålder. Modern måste ha varit begåvad, eftersom hon fungerade nästan som en "skolemoster", den tidens lärarinnor. Begåvningen visade sig gå i arv. Nils och hans hustru i torp i Östra Lövåsen hade bland sina barn en son, Johan, som blev lärare och tog namnet Löfwendahl. Han omkom genom en olycka, men hade redan familj. Dottern Gunvor, känd under sitt namn som gift, Anér, blev författarinna och gav ut dikter. Gunvor hade barnen Sven och Kerstin, den sistnämnda verksam som politiker.
Nils behöll sin goda hälsa till hög ålder. Det enda som felade var hans hörsel. Det intygas i en intervju i tidningen inför hans 100-årsdag. Han uppnådde den höga åldern av 102 år.
Nils handskrivna berättelse har tyvärr förkommit. Under förberedelsarna för släktträffen (Suhoinen) kom denna kopia, från Kersitn Anér, till Arne Linnarud.

PÅ SUNNE KYRKOGÅRD

söndagen den 17 november 1918

Bland finhuggna stenar och enklaste vård
bland sorgsna och grånande fäder
jag stod uppå Sunne kyrkogård
i disigt novemberväder.

En sorgeakt stundar, för mången så svår

ty samlad från hela nejden
en skara nu bidar som i ungdomens vår
har slutat den jordiska fejden.

De slutat att kämpa sin jordiska strid
de föllo i kortaste loppet.
Nu bäras de bort uti söndagens frid
för mången det sista hoppet.

De bäras nu fram, de ställas i rad
från höjden tornklockan bjuder
till andakt. Och utöver tystnadens stad
en stämma nu samtidigt ljuder.

Den stämman och ljudet av fallande jord
jag hörde för tjugonde gången.
Och manande trängde till hjärtat de ord
som förkunna av jord är du kommen.

Fast tacksam mot Herren för pulsen som slog,
för taktjämna slag av mitt hjärta
gav sorgen dock genklang i mitt bröst där jag stod
bland sörjande böjda av smärta.

De skulle nu sänka de kära de ägt,
i djupet i mörkaste graven.
Den bittraste saknad i hjärtan de väckt
de döda den långa raden.

Jag kände er ej, ni som till vila nu går,
från glädjen och sorgen i världen.
Men åt ögon som brusto i ungdomens vår
jag giver den vackraste gärden.

Sov sött liten flicka, nu ingen förmår
att störa din eviga vila.
Den vackraste gossen du visste nu går
att sörjande stå vid din sida.

Den gosse du hade i livet så kär
som du ville ge allt för att äga
han går nu längst fram vid ditt huvud och bär
som närmaste sörjande pläga.

Sov sött liten gosse, den finaste krans
på bredaste bandet en hälsning,
de vackraste rosor som i höstsolen fanns
hon band av och gav dig sin älskling.

Den flickan du mindes alltid så glad
med ögon likt soleglansen,
hon hade nog tårar åt vännen spart
de falla nu ymnigt på kransen.

Sov gott allesammans som vila nu får
medan vännerna kämpa och strida.
Snart slut bliver striden då även de går
att lägga sig ned vid er sida.

I väntan på löftet som Frälsaren gav
det löftet som i kärlek blev givet.
I gryningens väkt på den yttersta dag
då uppstår ni åter till livet.

Harald Melin

Ovanstående dikt skrevs i en svår tid. År 1918 härjade "Spanska sjukan", en svårartad influensa-form, mot vilken ingen bot fanns. Den skördade många människoliv och tycktes slå värst mot unga, starka människor. Kanske hade de äldre trots allt viss immunitet förvärvad i någon tidigare likartad farsot. Författaren var en man som vistades i trakten på arbete vid denna tid. Dikten har bevarats genom en avskrift gjord av Gunnar Wikstrand i Norra Viken, som kände författaren.

Margit Olsson

När Sunne kyrkas renovering snart är klar och sluträkningar kommer att inlämnas kan man som jämförelse se detta lustiga dokument från Nyed år 1836.

Detta bidrag har vår medarbetare kyrkoherde Sven Toremark hittat bland gamla papper.

REKNING

för gort arbete till Nyeds körka.

Upputsat Pontius samt satt nytt pelsverk kring mössan och nystrukit honom fram och bak 3:16
Ändrat de 10 budorden, repererat de 6:e 2:24
Gort ny näsa på ene röfvaren samt utsträckt hans fingrar à 6 sk. stycket 1:36
Satt nya vingar på engelen Gabriel samt förgyllt de fremste 1:42
Omstrukit överstepresten piga 3 gånger -:24
Insatt en ny tand i Petri mun samt reparerat tuppens fjedrar 1:86
Utvidgad himlen och ditsatt åtskilliga nya stjernor. Försilfrat Judas 30 silverpenningar 7:32
Förbättrat den heliga Magdalena, som var alldeles fördärfvad -:30
Öfversatt de 7 kloka och förbättrat den här och där. Gort nytt hår på kyska Susanna 5:-
Gort världens ända längre 1:12
Gort Röda Hafvet rent, som var mycket smutsigt 2:63
Gort nya skor på hästarna för Elie vagn och noga betecknat vägen till himlen 3:24
Inlagt mera vithet i Josefs ansikte och fernissat Potifars hustru 5:-
Satt ny svans på Satan och förbättrat helvetets eld 6:-
Gort ny fogelsmuts på den blinde Tobias ögon 6:-
Rd Rmt 42:10,9

Qvitterat, Ullerud den 2 nov. anno 1836
P.A. Björklund
Målare

Forskaren Erik Bergendal har i Nyeds kyrkoarkiv funnit följande lustiga räkning från en allmogemålare.

Släktgården

Gården Norra Berget i Torsberg, Sunne socken
har tillhört nuvarande ägares släkt över 400 år och
erhöll diplomet 1990
Peder i Torsby f ca 1590
son Per Pederfsson f ca 1620
dotter Kerstin Persdotter f 1664 gm Sven Bondes-
son f ca 1662
son Per Svensson f 1689 gm Elin Bengtsdotter
f 1693
son Bengt Persson f 1720 gm Ingeborg Jonsdotter
f 1722
son Sven Bengtsson f 1750 gm Stina Ingmårsdotter
f 1722
son Per Svensson f 1774 gm Kersti Nilsdotter
f 1786
son Bengt Persson f 1816 gm Maria Jansdotter
f 1815
son Per Bengtsson f 1840 gm Britta Olsdotter
f 1835
son Karl Bengtsson f 1874 gm Matilda Persson
f 1879
son Per Bengtsson f 1916 gm Anna Eriksson
f 1915

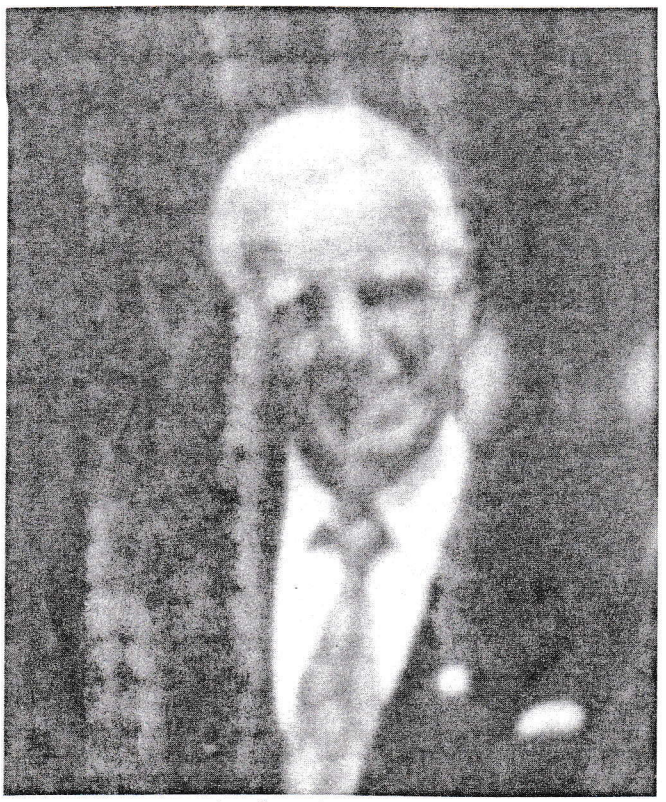

Per Bengtsson Torsbys "Klockarfar"

Sedan vi börjat med vår årsbok har önskemål kommit att vi skall publicera någon släktgård i varje nummer. Det är Värmlands hembygdsförbund som arrangerar dessa. Villkoret är att man kan dokumentera att gården tillhört släkten i minst 250 år. Det visade sig finnas många som uppfyllt detta med råge. Har man tur kan man nå upp till 4-500 år, men dokunentationen blir svår för de första generationerna.

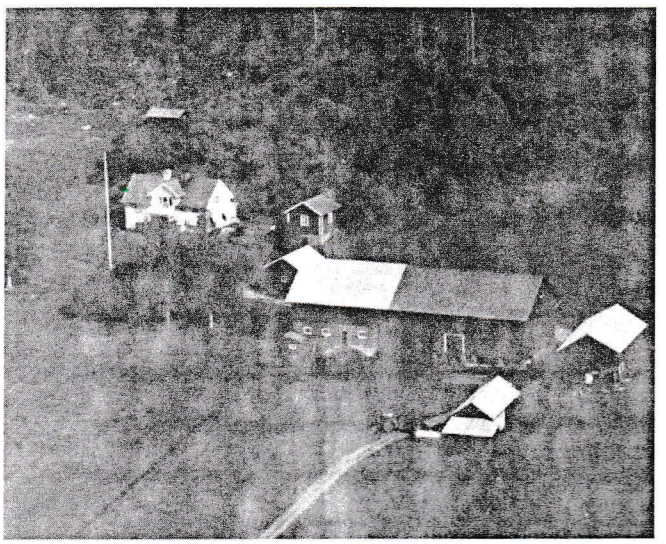

Vid förbundets årsmöte varje år delas ut diplom och vindflöjel i konstsmide. Den senare får man vara beredd att betala en viss summa för. Men vad gör man inte för denna fantastiska ära? Tyvärr kan man se att många gårdar gått ur släkten de sista 100 åren.

Ovanstående har delats, så man kan se att den gett upphov till 4 gårdar, varav 3 samtidigt erhöll diplom. Den fjärde hade tyvärr redan gått ur släkten för ett par generationer sen.

Margit Olsson

Blåbandföreningen Trofast i Tomthult, Sunne

Denna nykterhetsförening bildades enligt berättelser året 1909 och kom att ha Tomthults Missionshus som sin samlingslokal. Dess förste ordförande var Nils Olsson i Gjutaregården / Nils i Hagen.

Senare i föreningens korta verksamhetstid blev Olof August Sundberg dess ordförande.

Möten hölls regelbundet en gång i månaden, varvid vikten av ett nyktert leverne kraftigt debatterades, ofta kallades någon mera känd talare till dessa möten, ofta anlitades Pastorer ur ex Missionsförsamlingen.

En sångkör bildades också inom föreningen som underhöll vid sammankomsterna, och var även utanför denna bygd och uppträdde.

Föreningens verkliga eldsjälar var Nils Olsson /Nils i Hagen/ och Cajsa på Berg, båda från Gjutaregården, något senare bör även med tacksamhet Jenny Carlbeck nämnas.

Medlemsavgiften var 75 öre pr år, men varje år hölls en stor fest /Basar/ som lär ha varit ständigt mycket välbesökt. Dessa fester inbringade vackra slantar till föreningens kassa.

Av medlem krävdes totalt nykterhetslöfte, men skulle mot förmodan någon bryta detta löfte, fick denne i de flesta fall en ny chans. Bröt denne person ånyo sitt löfte, var denne för alltid struken som medlem.

Som en kuriositet bör här nämnas att en medlem i denna nykterhetsförening granskades och befanns vara innehavare av Brännvinsbok, huruvida han använde den under sin aktiva tid i föreningen eller ej låter vi vara osagt.

Men han ombads omgående att låta bränna denna förhatliga bok, men då blev han minst sagt härsken och svarade. Får ja int ha boka kvar, kan ne stryk mig, me en gang.

Utmärkelser tilldelades förtjänta medlemmar, således fick man ett rockmärke, ovalt med blå botten, ca 12 x 5 mm, med en stjerna efter tre år, efter sex år två stjernor och efter tio år ett tre-stjernigt märke.

Under åren 1922/23 nedlades verksamheten vid denna lokala Blåbandsförening.

Olle Gustafsson

Trafikpolitik förr och nu

Apropå Fryksdalsbanan - tidningsurklipp från 1907.
"Järnvägsstyrelsen har till regeringen låtit uppgöra en plan till de järnvägar som den anser vara mest erforderliga:

	Längd	*Pris*
Arvika-Kymmen-Gräsmark-Sunne	*94 km*	*5 023 000 kr*
Kil-Sunne-Oleby-Vägsjöfors-Vitsand	*112 km*	*7 201 600 kr*
Edebäck-Dalby-Vingägnsjön	*86 km*	*4 425 000 kr*
Oleby-Torsby-Östmark	*29 km*	*2 002 000 kr*

BONDE - MINNEN

Den 28 februari 1991 samlades nio personer till en studiecirkel i projektet "Bondeminnen" anordnat av LRF, Nordiska museet och Vuxenskolan. Uppgiften var att anteckna och berätta minnen från 1920-talet och framåt. Vi har här nöjet att återge ett antal berättelser.

Vägbygge

I mitten av 1950-talet byggde vi - byns bönder - skogsbilväg till utskogen. Dessa marker kunde knappast nås dessförinnan annat än med meddon och vintertid. Händiga och duktiga karlar bodde efter vägen, som skulle byggas. De voro ej främmande för att arbeta vare sig i sten eller berg, med primitiva verktyg och sprängämnen, där så behövdes. De ägde dessutom en fackkunskap som visade sig besvärligt att vara utan. Betydande bergmassor borrade och sköt dessa karlar - bröderna Oskar och David Nilsson, som då voro 70 - 80 år gamla.

En dag fick någon av oss veta att Albert på "Botten" - numera vägmästare i Karlskoga - skickat hem en bensindriven bergborrmaskin av märket "Kobra" till sin broder Edvard. I god fart med sin fuxiga häst åkte Nisse i järnskoningskärran de 7 - 8 km efter steniga vägar för att hämta maskinen.

Väl åter i samma tempo, skulle det borras med maskinen. Den starkt uppskruvade förväntningen om snabbt resultat uteblev dock. Kobramaskinen hade säkert inte mått bra av den obarmhärtiga transporten, som gjort att bensin flödade litet varstans, bult, muttrar och reglage hade rubbats och helt obekanta med maskinen som vi voro, uppstod svårigheter.

Ivriga att få start på Kobran rann svetten av kroppsansträngningar, men till betydande del även genom blickar och misstro från dessa karlar, som handborrade och sköt mer eller mindre obehindrat under tid av timmar och dagar, som vi krånglade. Så småningom startade dock maskinen, men mer hinder väntade oss. Såsom fastborrning i trasigt berg eller felriktade och felplacerade borrhål, beroende på okunnighet om hur stenens klyvningsbenägenhet gick.

Den slutliga lösningen blev att vi anlitade en specialfirma med kompressorförsett bergborgaggregat och massor med minnen rikare, som ekot av ljudet från korpar, spett, spadar och stenborr.

Hugo Jansson

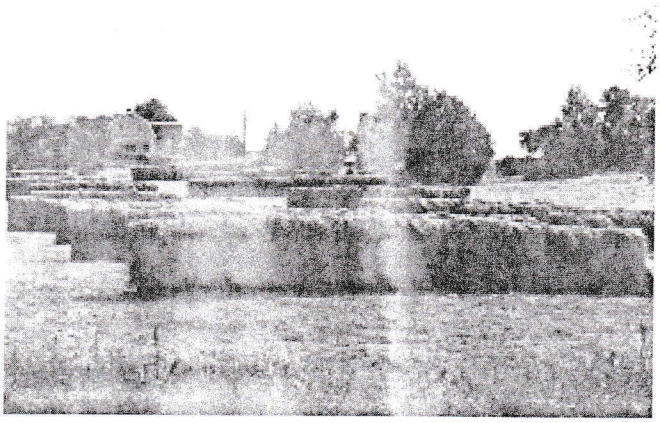

Höbärgningen

(Häjsa = hässja)

Mina bondeminnen kommer från årtiondena 1960 - 1980. De första minnena hänger ihop med höbärgningen, där det särskilt förr i tiden krävdes mycket folk och där även barn och kvinnor kunde delta i arbetet.

Få saker är så beroende av enda sak så som höskörden är av vädret. Mina minnen från en varm, fin sommar förknippas knappast med sol, bad och svalkande vindar, utan hänger mera ihop med svett, flugor som surrar och hö som sticker överallt.

Lagom till midsommar brukade pappa ha slagit med lien i trädgården, där gräset då fick växa vilt. Några odlade gräsmattor existerade inte på landsbygden. Efter midsommar var det dags att börja med den verkliga slåttern om något passande högtryck närmade sig. Varje dag skulle samtliga väderleksrapporter noga avlyssnas på radio och senare även följas på TV. Beslutet om att börja slå eller vänta föregicks av stor vånda. Trots alla rapporter blev det alltid en chansning.

För lång tid tillbaka tror jag att pappa började med att slå runt omkring vallarna med lie. Senare fick maskinerna göra allt och det var inte så noga med att ta till vara precis varje höstrå. höet skulle inte häjsas direkt det var nyslaget, utan det brukade få ligga ett dygn för att bli lättare att hantera; det blev "häjstorrt".

Häjsningen kan ske med häjsvirke av trä eller med hjälp av ståltråd som viras mellan stolpar av trä. Hos oss skedde nästan all häjsning på trävirke. Häjsvirket bestod av stolpar med pinnar av trä eller järn som slogs ned i marken med hjälp av järnspett. Mellan stolparna lades en stång på varje pinne. I regel hade varje stolpe fyra pinnar och två stolpar med fyra stänger emellan utgjorde ett led. Antalet led var förstås beroende av mängden hö. Varje stolpe skulle slås ned i marken med en viss lutning och för att hålla denna lutning sattes en stötta fast på stolpens baksida. Stöttan sattes upp innan översta stången häjsades.

Häjsningen krävde mycket manuellt arbete och vi hade ofta någon äldre granne eller ung pojke med som hjälp vid slåtterarbetet. Alla var inte betrodda av pappa att själva sätta upp en häjsa. Det var viktigt att den placerades rätt i förhållande till vindriktningar, åkerns lutning, hömängden m m.

När pappa hade bestämt hur häjsan skulle placeras fick jag förbereda uppresningen. Först skulle höet krattas bort från den utsedda platsen. Sedan var det dags att dra ut häjsvirket. Vid utmarker långt från gården fick ofta häjsvirket ligga kvar i en prydlig hög eller upprest mot ett träd under vintern. Övrigt häjsvirke förvarades vid gården och varje dag skulle därför beräknas hur många stolpar, stänger och stöttor som behövde köras ut på åkern. Varje bonde tillverkade själv sitt häjsvirke och materialet som användes var gran.

Stängerna skulle alltid placeras med den tjockare änden i häjsans ytterkant. Mellan de olika leden skulle stängerna ligga några decimeter omlott. Det var viktigt att se till att ruttna stänger inte användes och att inga pinnar hade ramlat ur stolparna. Häjsstängerna lades på stolparnas pinnar allteftersom häjsningen fortskred. Det var också viktigt att häjsningen utfördes från "rätt håll" för att underlätta arbetet vid inkörningen. Högafflarna som användes var antingen av trä eller järn.Beroende på hur man håller gaffeln faller det sig naturligare att häjsa från ett visst håll.

Som barn fick jag endast häjsa på den nedersta stången, men så småningom kom jag upp till tredje stången. Den översta stången var det speciellt noga med och den ville pappa helst ha för sig själv. Det översta lagret utgjorde häjsans tak och fungerade som ett skydd, så att ev regn snabbt rann av, utan att tränga in i det underliggande höet. En häjsa som är riktigt gjord tål en hel del nederbörd.

Ofta var det nära panik i samband med häjsningen, för alltid var det något orosmoln som dök upp på himlen. Fasan var att vakna en morgon och se att nattens oväder blåst bort höet från häjsorna eller att stängerna gått av och höet låg på marken igen. En av våra grannar som hjälpte oss med skörden fick veta att en häjsa som han satt upp hade ramlat ihop under natten. Tidigt på morgonen tog han sin cykel och åkte ut till gärdet och gjorde själv om hela häjsningen.

När så pappa bestämt sig för att höet var torrt var det dags att köra in det. Höet togs av häjsan med hjälp av högafflar eller också revs stängerna ned så att höet kom på marken. Jag har lite svaga minnen av när vi körde in höet med höst och kärra. Då var det rena höjdpunkten för ett barn att få åka hölass. Med traktorkärra blev det

aldrig detsamma och med hösvansen helt omöjligt.

Arbetet ute på åkern var emellertid inte slutfört förrän häjsvirket var borttaget och prydligt upplagt igen.

Innan vi fick höfläkten skulle en man stå på hölasset och lyfta in höet i ladan eller på skullen, där en eller fler män tog emot höet och fyllde ladan på bästa sätt. När utrymmet i ladan krympte blev värmen under plåttaket nästan outhärdlig. Att lasta in höet i ladan med hjälp av höfläkt är kanske inte det trevligaste arbetet, men ganska effektivt. När hötorken byggdes blev vi inte längre så beroende av vädret och höet kunde bli torrt nog för inkörning genom att ligga på marken och bli vänt i några gånger.

Visst såg det trevlig ut förr när det var fullt av människor och liv på alla åkrar. Unga och gamla kunde alla hjälpa till på något vis. På så sätt blev det naturligt att grannarna träffades och pratades vid. Dagens bonde har bara sig själv att prata med när han sitter i sin stora traktor och lyssnar på radion.

En höjdpunkt i arbetet på åkrarna var förstås kafferasten, då man fick leta upp någon lämplig skugga och få lite vila. Bästa platsen var en kulle med några björkar, men i nödfall fick man stå i häjsans skugga.

Ofta kom gårdens katt på besök när gårdsfolket var ute på åkrarna. "Kanske hade någon sork blivit uppskrämd av all verksamhet, så det var bäst att göra en koll", tyckte katten.
Slåttertiden var en extra arbetsam tid för mor i huset, som då deltog i handmjölkningen morgon och kväll och däremellan skulle vara med ute på åkern. Naturligtvis skulle mat och kaffe serveras på ordinarie tider varje dag. Dessutom var hushållet ofta utökat med en eller två personer under slåttern. Tala om dubbelarbete!

Gunilla Nyström

Rakknivsfabrik i Sunne

Bröderna Bergholtz´ rakknivverkstad flyttas i dagarna till municipalsamhället, där den pladeras i ena flygeln till det så kallade "Slottet", vilken dess ägare, hr Svedlund, låtit rulla från dess ursprungliga plats till den öppna planen på södra sidan kvarnverket. Man tänker driva maskinerna medelst en axelledning med kvarnens gasverk.

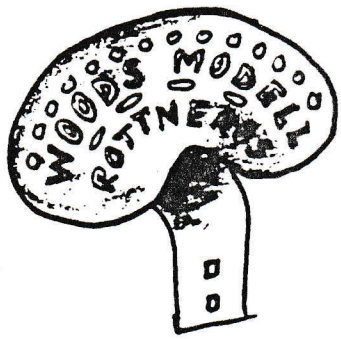

Denna gedigna gjutjärnssits är vad som återstår av vår gamla slåttermaskin. Den hänger övergiven ute i skjulet, men väcker mängder av minnen.

Vilket grejande när maskinen skulle ställas i ordning. Kniven måste ses över. Om någon tand var skadad, måste det nitas dit en ny och så skulle kniven slipas. Ibland tyckte vi det var drygt att dra slipstenen för en lie, men det var inget mot slåttermaskinskniven. Armarna vissnade och det verkade aldrig bli färdigt.Så skulle maskinen smörjas. I gjutjärnsstommen fanns en särskild plats för smörjkannan, och nu gällde det att leta upp alla smörjställen: Hjullager, alla kugghjulen, vevstaken, som på den här gamla modellen helt var gjord av stål, och så några droppar här och där i knivbanan.

Så en eftermiddag var det dags att slå. Nu var det inte bara vår gamla "Freja", som skulle dra, utan hon skulle gå i par med farbror Oskars "Anor" och pappa ordnade till skaklar, kättingar och tömmar, och så bar det iväg.

Jag kan inte minnas, att det fanns några som helst problem med vädret under slåttern på 30-talet. Vi gick klädda i skjorta, kortbyxor och gymnastikskor hela sommaren, så sant vi inte gick barfota.

Att somrarna var varmare på den tiden, kan väl inte bara vara en inbillning, för det var fullt av flygfän, "åt", i luften, och det irriterade hästarna.

Speciellt minns jag de stora bromsarna, som man aldrig ser nu för tiden. Hästarna ryckte, slet och sparkade så fort de såg eller hörde dessa plågoandar, och hur illa hjorhornsoljan, som stänktes på hästarnas ben än luktade, så är det väl tveksamt om den var särskilt effektiv.

När sen kniven släpptes ner och pappa satte igång och körde, då gällde det att nån av oss pojkar hängde med och passade på med träräfsan, så att kniven inte började tugga, om klövern eller timotejen lutade med i körriktningen. På denna gamla Woods modell var kniven inte ställbar, så att knivens fingrar kunde riktas mera nedåt mot marken, utan det fanns vara en fast standardinställning. Vi turades om, men efter ett antal varv, halvspringande i skårorna efter maskinen, tittade vi ibland lite avundsjukt på hur smidigt någon granne kunde sitta ensam och köra varv efter varv med en modernare Westeråsmaskin eller Mc Cormick, med ställbar kniv, oljebad och andra finesser.

I en bok om Rottneros, ett värmländskt bruks historia (1982) hittar jag följande illusterade priskurant:

Rottneros Bruk

Rottneros.

Illustrerad

Priskurant

å

Slättermaskinen

"Favoriten"

Slättermaskinen "Favoriten" för två hästar.

Pris på "FAVORITEN"

Kr 160:—
» 185:—
» 190:—
» 200:—
» 9:

PRIS å självfallgående skördeapparaten Träff för såväl en som två hästar 40 kr.,

MASKINERNA SÄLJAS MED ETT ÅRS GARANTI.

"Favoriten" är en modernare efterföljare till den gamla Woods modell. Kniven är ställbar med hjälp av en spak till höger om sitsen.Eftersom denna modell tillverkades under 1900-talets första årtionde, så bör vår maskin vara från slutet av 1800-talet. Överums bruk hade en maskin av Woods modell med i sin katalog 1868, och i katalogen från 1875 meddelas att Woods egen fabrik i England då tillverkat 190 000 maskiner. Omkring 1880 upptar många bruk i Sverige tillverkning av slåttermaskiner av engelsk eller amerikansk modell, men med många modifieringar och förbättringar: Rottneros, Arvika, Westerås-Morgongåva, Kockums-Kallinge, Palmcrants m fl. En god gissning torde vara att vår gamla trotjänare byggdes i början av 1890-talet. Den gjorde tjänst till 1945, alltså i gott och väl 50 år.

Maskinens saga är dock inte slut i och med detta. Den *fick visserligen vila några år, men i början på 50-talet,* började min bror Sven undra om det inte skulle gå att bygga om den till potatisupptagare.

Han tänkte sig att vända den bakfram, fästa grepar på hjulet, som tidigare drog vevstaken, på något vis växla ned farten på detta hjul och så längst ner förse maskinen med en kniv. En granne, som stannade till och pratade, skakade på huvudet när han fick höra vad projektet gick ut på, men Sven var envis och lyckades. I sin glädje telegraferade han till mig i Laxå:
"Wood åter i tjänst."
Det tog en liten stund innan jag fattade vad telefonisten pratade om, då hon ringde ut telegramet, men så klarnade det och jag telegraferade tillbaks till Sunne:
"Leve Wood!"
Detta var hösten 1952. 1982 då Sven fyllde 60 år fick han av brorsonen Pål iStockholm en teckning som minne av äventyren med den gamla rottnerosmaskinen. Pål var inte född på den tid det begav sig, men som den tecknare han är, kunde han med hjälp av våra berättelser fint gestalta hur det borde ha sett ut.

Gunnar på Bostället i Askersby

Mjölkpriset 1907

Man räknar med att anordna ett så kallat mjölkmagasin i Sunne, för att därifrån mot 10 öre litern utdela mjölk litervis. Anledningen är att mejeriet höjt mjölkpriset från 11 till 12 öre.

Timmeravdelningen

går nu med glans, men det råder brist på så kallat "lösfolk" trots att en sådan betalas med 3 kronor per dag.

När Gustav äter välling å skraper väldigt fort mä skia i tallriken, å stecker i mun. Se låter dä jämt som nä de öser en båt.

Tror du att en man blir mer förståndig när han blir gift?
Ja dä trorja, men da ä dä att redan försent.

Karl ve bäcken hade Amerikafeber en gång, men avråddes från emigration av farsgubben:
Res int no te Amerika du Kal. Ä dä meninga att du ska dit, se jaggo kommer du dit ända.

Ja, suckade gamle Per, där han satt och samtalde med en lika gammal granne. Tänk hur det var när en va ong. Da jädrar i mig va dä Vin, kvinnor å sång hela natta. Å nu ä dä bar, välling, kärringa å TV.

Viktor i Änga berättade om sina många år i Amerika.
Ja ska si er att där fanns det fine familjer en del. Ja va bjuden in e vänning, te en familj som hadd se fin å mjuk matter på golv, se en sack ner te knea när en gick på dom.

Ur Olle Gustavssons historieförråd.

Sundsviks Såg och Hyvleri

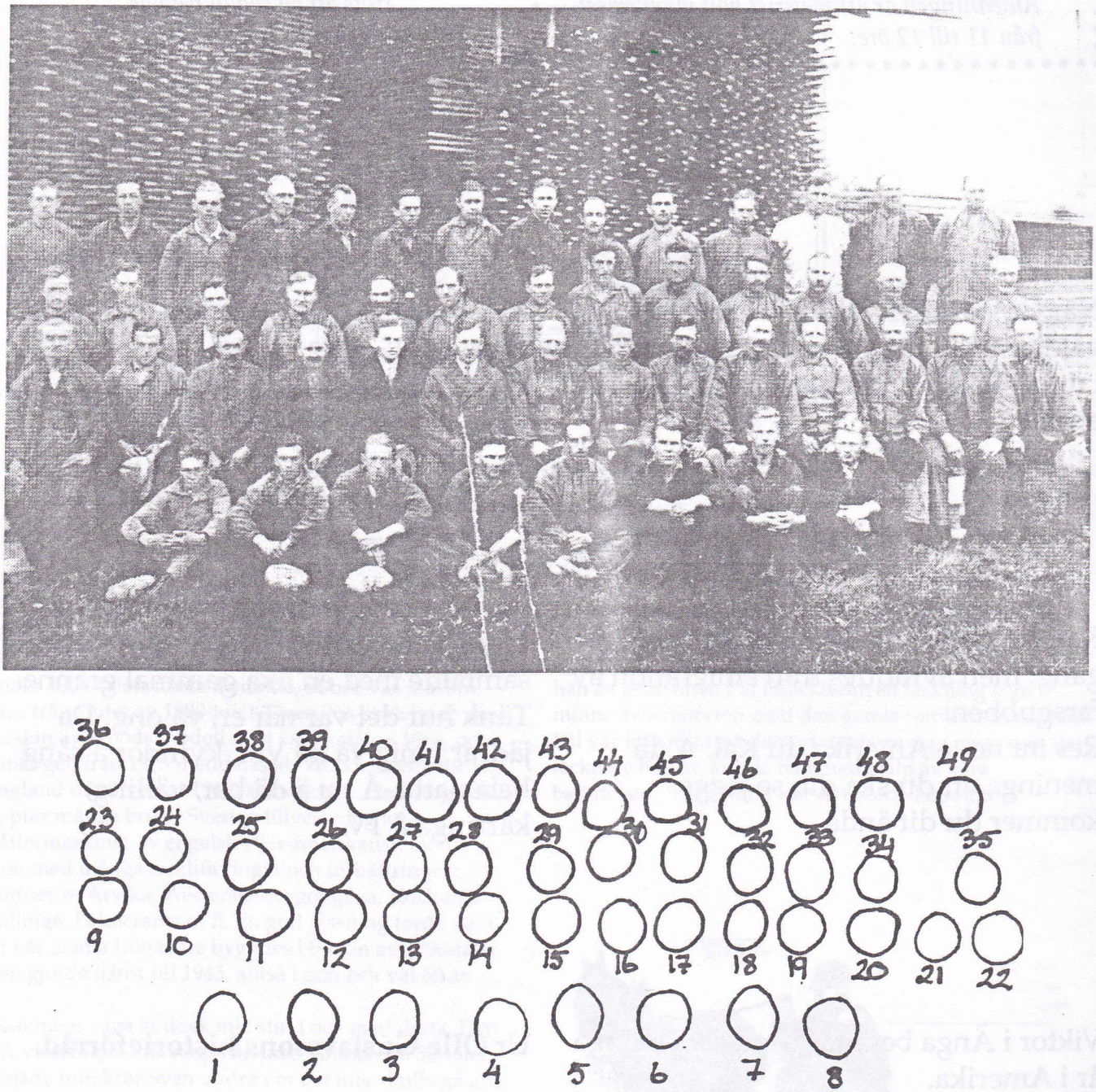

Personalen 1931

Detta foto är hämtat ur 1931 års katalog och visar personalen och ledningen vid Sundsviks Såg och Hyvleri i Sunne. Härförtiden kunde hembygdskamraterna Walter Jansson, Karl Olsson, Ingrid och Gösta Jansson, Sonja Henriksson och de på fotot varande arbetarna - ännu duktiga och vitala - Gustav Persson och Sten Tillman med fruar, samlas å Bredängen hos Ester och Hugo Jansson för att presentera och berätta om sina arbetskamrater som voro:

1 Erik Persson, Otternäs, Chaufför

2 Holger Backman, Torsby, Vedarbetare

3 Helmer Strömberg, Askerudssätter, Div arbetsuppgifter

4 Gunnar Sätherberg, Tjustersby, Hjälpsågare

5 Edvin Persson, S Borgeby, Hjälpsågare

6 Gunnar Magnusson, Vitteby, Vedarbetare

7 Hilding Elfstrand, Klockaregården, Klampare

8 John Engberg, Råmyren, Platsförsäljningen

9 Ole Olsén, Vitteby, Spgställare

10 Nils Nilsson, Skäggeberg, Hjälpsågare

11 Edvard Ekström, Maggeby, Eldare

12 Johan Engberg, Råmyren, Platsförsäljningen

13 Gudbrand Övergaard, Åmberg, Kamrer

14 Ingvald Övergaard, Älvkullen, Disponent

15 Gustav Eriksson, Faktor

16 Gustav Åkerberg, Klockaregården, Sågare

17 Johannes Persson, Otternäs, Klyvare-hyvl.

18 Adolf Persson, Åmberg, Justerare

19 Johan Larsson, Skansen, Åleby, Kantare - Sågställare

20 Herman Persson, Klockaregården, Klampare

21 August Enberg, Åmberg, Hyvelmästare

22 Gunnar Strömberg, Askerutssäter, Vedarbetare

23 Gustav Johansson, Leran - Höjen, Sågare - lillramen

24 Sten Tillman, S Borgeby, Hjälpkantare

25 Erik Eriksson, Klockaregården, Hjälpkantare

26 Johan Nilsson, Tjustersby, Vedarbetare

27 John Engström, Tjustersby, Sågare

28 Herbert Miller,Sätergården,Stabbläggare

29 Axel Arnfeldt, Norra Arneby, Stabbläggare

30 Helge Johansson-Björk, Otternäset, Stabb läggare

31 Adolf Olsson, Maggeby, Stabbläggare

32 Emil Högberg, S Borgeby, Stabbläggare

33 Per Åslund, Klockaregården, Vedarbetare

34 Arvid Andersson, Klockaregården, Vedkörare

35 Magnus Sundberg, Åmberg, Eldare

36 Rickard Wikström, Tjustersby, Filare-sågställare

37 Verner Strömberg, Askerudssäter, Vagnslastare

38 Karl Eriksson, Tjustersby, Vedarbetare

39 Karl Edvard Johansson, Arrendegården, Hjälpsågare

40 Adolf Hermansson, Klockaregården, Hyvleriet - platsförsäljning

42 Pelle Persson, Åmberg, Hyvleriarbetare

43 Erik Persson, Åmberg, Hyvleriarbetare

44 Erik Torsfeldt, Torsberg, Prejare - hantera timmer från sjön

45 John Eriksson, Klockaregården, Hjälpsågare

46 Holger Engström, Tjustersby, Påstickare - förde timmer på spelet

47 Gustav Miller, Sätergården, Stabbläggare

48 Oskar Tjustman, Tjustersby, Intummare

49 Nils Högberg, Gullsby, Vedkörare

Dessutom fanns bland personalen flottare, som saknas i fotot - dessa voro

Olov Backman,Torsberg, Olov Larsson, Askerud och Magnus Eriksson, Gjutaregården.

Vid anteckningarna

Hugo Jansson

Från Sunne JUF:avdelnings arkivhandlingar kan följande avsnitt ur välskrivna protokoll återges.

§6

Kassarapport från hovbeslagskursen och samkvämet den 1 nov. upplästes och godkändes. Av densamma framgick att avdelningen erhöll en förtjänst å kr 27:23, vilket mottogs med tacksamhet. I samband härmed meddelade kassören att vederbörande biljettförsäljare för kaffet, Oskar Eriksosn, Ingersby, på någon oförklarlig grund redovisat en brist å kr 2:- i enlighet med erhållna biljetter, men att Eriksson personligen fick lägga ut dessa 2 kr och bad kassören i anledning härav att mötet skulle uttala sig över hans handlingssätt. Vid den diskussion, som framkom i anledning härav, framgick att mötet uttalade sitt gillande för kassörens noggrannhet, men samtidigt tyckte de närvarande att det ej var riktigt om Eriksson skulle personligen få ersätta detta. Vilh Sundkvist meddelade att Eriksson omtala förlusten vid festen ifråga, varvid Sundkvist tillerkände Eriksson 75 öre som Sundkvist uppburit vid entréförsäljningen, sedan entrébiljetterna indragits till kassören, varför totala förlusten för Eriksson skulle bliva kr 1:25.

Sedan en del talare yttrat sig och framhållit nödvändigheten av sträng kontroll vid fester och dyl. så att ej misstankar eller annat skulle kunna riktas mot någon av avdelningens medlemmar och därigenom förstöra den goda kamratanda som är rådande i avdelningen beslöt mötet enhälligt att tillerkänna Oskar Eriksson kr 1:25 samt full upprättelse för lidna misstankar.

§12

Från förbundet utsänt cirkulär till avdelningarna för dessa att behandla och besvara angående "Dans eller icke dans inom J.U.F upplästes och upptogs till diskussion.

I denna diskussion deltog flertalet av mötesdeltagarna varvid tvenne olika åsikter gjorde sig gällande.

En part med Sig. Håkansson, Sven Nilsson föreslog att avdelningen helt skulle avstå från dansen på J.U.F:s program. Andra parten med ordf, sekr, Axel Johansson, Askersby m fl ansågo att dans i den utsträckning som avdeln. hittills begagnat sig av, nämligen att dans aldrig förekommit vid avdeln:ns möten utan blott tvenne gånger vid offentliga sommarfester samt då ungdomen dessemellan haft enskilda hopläggsbaler, varvid dans förekommit i privata hem och då blott berört traktens ungdom, ej kan vara av skadlig verkan för ett sunt J.U.F arbete. Vid denna diskussion framkom en övervägande majoritet för de senares förslag att helt klart och tydligt besvara förbundets frågor i den mån dans förekommit och förekommer inom avdeln. såväl som vid offentliga fester, samt uttalade sig mötet för, med överväldigande majoritet, för avdeln:ns fria val om dans eller icke dans skall förekomma vid såväl fester dom enskilda samkväm. Samtidigt uttalade sig mötet för att i största mån vid sådana fester begagna sig av folklekar och gammal dans, men att avdelningen gör allt vad som kan göras för att hålla den standard av nöjen som förut begagnats inom J .U. F arbetet i Sunneavdeln. Att formulera svaren till förbundet utsågs ordf C J Hellström.

Justerat

C J Hellström

Dag som ovan

Eric Sjögren
Sekr

Protokoll fört över tävlingar i plöjning och mjölkning anordnade i Mårbacka Gård d 26 aug 1933 arrangerade av Sunne J .U. Fs tävlingsnämnd.

Vid utsatt klockslag, kl 1 midd, hade tävlingsdeltagare, prisdomare samt ett stort antal åskådare samlats utanför inspektorsbostaden i Mårbacka gård där plöjningarna skulle försiggå å en vetestubbsåker. På grund av den starka torka som rått hela sommaren kunde plöjningarna ej försiggå på vall, vilket var avsett från början.

Sedan lottdragning verkställts orh Konsulent Hjelm gett de tävlande instruktioner kunde plöjningen börjas. Dessförinnan hade C J Mellström passat på att fotografera dem. Antalet deltagare utgjorde 6 st, som skulle försöka göra sig gällande som avdeln:s bästa plöjare, men att tävlingsnämnden som bestod av, ledare Konsulent O Hjelm, ledamöter Axel Andersson, Åleby, Carl Olsson, Arrendeg, Em Olsson, Angersby, Raoul Kajland, Mårbacka, så helt och hållet förkasta deras tankar hade de nog inte tagit i beräkning. När man gick och tjuvlyssna på tävlingsnämnden föreföll det undertecknad som om de skulle få ett styvt arbete att skilja de tävlande åt i prisprotokollen. Hur detta resulterade synes bäst i bifog protokoll över pristagarna. Sedan plöjningarna slutförts och tävlingsnämnden gjort en granskning över hela plöjningen togs en stunds rast, varvid åskådarna fick tillfälle att stärka sig med en kopp kaffe.

Tävlingsnämnden fick tåga upp till Doktor Lagerlöf där ett härligt kaffebord stod dukat, vilket lät sig väl smaka. Efter kaffedrickning fick prisnämnden göra visit inne hos Dokt. Lagerlöf, vilket uppskattades av gubbarna.

Härefter samlades man åter, men denna gången gällde det mjölkningen. Sju stycken vitklädda juffare därav två manliga hade ställt upp nere vid ladugården beredda att ta en dunst med kossor och tävlingsdomare. För att bevara dessa ansikten i minnet togs för säkerhetens skull kort av desamma. På utsatt klockslag kallade konsulent Hjelm samman mjölkare, prisdomare och publik och gav dem en inblick i mjölkningens mysterium. Lottning verkställdes och startsignal gavs och så var tävlingen om bästa mjölkare påbörjad. Doktor Lagerlöf med sällskap gjorde visit i ladugården och med intresse följde tävlingen. Den viktiga punkten, renlighet, tycktes samtliga tävlande lagt särskild noggrannhet vid. Vid slutresultatet visade det sig bl a att fjolårets smutsigaste mjölkare gått framåt så avsevärt att vid årets tävling denna stod som n:r ett beträffande renligheten. Att anteckna till protokollet är att avdeln:s distriktsmästarinna nu blott belade 2:dra plats. Efter avslutad mjölkning samlades prisnämnden för att diskutera tävlingarna samt prissätta de tävlandes prestationer. Under tiden upplockades samtliga priser å ett bord på Dokt. Lagerlöfs veranda. När prisdomarna infunno sig för att verkställa fördelning av priserna hade den vackra prissamlingen ytterligare utökats. Det hade nämligen plaserats en stilig vas av Edatillverkning med kort. Detta var skänkt av Doktor Lagerlöf till bästa mjölkare. Medan konsulent Hjelm hållit kritik över tävlingarna förrättade Doktor Lagerlöf prisutdelningen, varvid samtliga pristagare fick ur Doktor Lagerlöfs hand mottaga sina pris. Efter prisutdelning avhurrades samtliga pristagare varefter ordf C J Mellström avtackade Doktor Lagerlöf för visat intresse samt för att hon låtit avdeln. avhålla dessa tävlingar å hennes gård, prisdomarne för dess arbete, prisgivare för den vackra prissamling, familjen Hjelm för dess stora bemötande och uppoffrande arbete under tävlingens gång, tävlingsdeltagarne för dess vackra insatser i tävlingarna samt den stora åskådaremassa som så intresserat tagit del av tävlingarna.

Härefter skiljdes samtliga åt belåtna med dagen fullt övertygade om att J.U.F. avdeln. haft en stor dag.

Justerat

C J Mellström

Prislista för plöjningstävlingen på Mårbacka.

1. Karl Olsson, Angersby 89 poäng,
Sunne sparbanks hederspris.
2. Axel Johansson, Persby 88 poäng,
Erikssons Järnhandels d.o
Olle Johansson, Askersby 85 poäng,
Konsums hederspris
3. Sigurd Håkansson, Persby, 68 poäng,
Dav. Berggrens hederspris
Erik Tillman, S. Borgeby, 67 poäng,
Erik Söderbergs och Lars Ramströms hederspris
Sven Johansson, Klockaregården, 66 poäng,
Sunne Sportaffärs och Ritzéns hederspris.

Prislista för mjölkningstävlingen på Mårbacka

1. Stina Larsson, Angersby, 85 poäng,
dr Lagerlöfs och K. T:s pris
2. Alma Johansson, Mellby, 83 poäng,
Jordbrukarebankens pris
Sven Olsson, Angersby, 82 poäng,
Värmlandsbankens pris
Ingrid Johansson, Persby, 82 poäng,
Sunne Järnhandels pris
3. Sigurd Håkansson, Persby, 81 poäng,
Sunne Andelsmejeris pris
Hildur Olsson, Askersby, 80 poäng,
Konsums pris
Oskar Eriksson, Ingersby, 79 poäng,
Nilsson & Landströms pris

HEMBYGDSFÖRENINGEN I SUNNE 1993

Namn	Förnamn	Adress	Postadress	Anm
Algotsson	Lisbeth och Bengt	Kornvägen 3	686 31 SUNNE	
Allard	Ilona och Ingemar	Strandvägen 3	686 30 SUNNE	
Almgren	Bojan och Gunnar	Box 216	686 24 SUNNE	
Andersson	Lilly och Gunnar	Sjögatan 12	686 30 SUNNE	
Andersson	Christina och Mats	Sunnevägen 10 J	665 02 FAGERÅS	
Andersson	Gullan och Erik	Bengstergatan 37	686 35 SUNNE	
Andersson	Linnéa	Åsvägen 1	686 35 SUNNE	
Andersson	Lena och Sölve	Lodjursvägen 12	686 33 SUNNE	
Andersson	Maggi och Gunnar	Hagvägen 3	686 31 SUNNE	
Arnfeldt	Elsa och Allan	Gärdesvägen 14	686 35 SUNNE	
Assk	Inez	Ljungvägen 6	686 35 SUNNE	
Atterfors	Maj-Lis och Ulf	Åmbergsvägen 26 B	686 31 SUNNE	
Axelsson	Bertil	Öjervik 2198	686 94 ROTTNEROS	
Axelsson	Monica och Jan	Höglundagatan 58	686 31 SUNNE	
Bengtsson	Per	Pl 5311	686 91 SUNNE	
Bengtsson	Margareta och Ingvar	Stöpafors 3345	686 93 SUNNE	
Berglund	Thore	Höjen 6129	686 93 SUNNE	
Berglund	Maj-Stin och Roger	Askersby	686 91 SUNNE	
Berglund	Ebba och Karl	Trädgårdsgatan 24	686 35 SUNNE	
Bergqvist	Edit och Hilding	Älvkullsgatan 3 B	686 30 SUNNE	
Bergström	Valli och Evert	Åmbergsvägen 32	686 31 SUNNE	
Bergström	Märta och John	Bräcka 72	686 93 SUNNE	
Bergström	Nils	Sandgatan 9	686 31 SUNNE	
Bergström	Gunnel och Kjell	Hasselbolsvägen 6	686 33 SUNNE	
Bertilsson	Ulla-Britt	Rådjursvägen 20	686 33 SUNNE	
Björk	Paul	Skidvägen 15	126 60 HÄGERSTEN	
Björklund	Pia	Ulfsby Herrgård	686 93 SUNNE	
Blomquist	Carina och Thord	Bengstergatan 31	686 35 SUNNE	
Bredenberg	Inger och Ingemar	Bävervägen 12	686 33 SUNNE	
Breitholz	Bo	Älvkullsgatan 5 A	686 30 SUNNE	
Brohagen	Lena och Håkan	Kvarngatan 17	686 30 SUNNE	
Broman	Karin och Anders	Östanbjörke 8150	686 91 SUNNE	
Broström	John	Furugatan 4	686 31 SUNNE	
Brunzell	Monica	Frykenvägen 21	686 31 SUNNE	
Börestam	Eva och Lennart	Huseby 7282	686 92 SUNNE	
Börjesson	Stefan	Lofalla 9242	686 95 VÄSTRA ÄMTERVIK	
Carlsson	Sven	Lövnäsvägen 27	686 35 SUNNE	
Carlvik	Gunnel och Åke	S:a Borgeby 50	686 91 SUNNE	
Ceder	Märta och Sven	Helgebacka	686 91 SUNNE	
Dahlgren	Anna-Stina	Gettjärn	686 93 SUNNE	
Dahlgren	Gerd och Nils-Gunnar	Lundvägen 1	686 33 SUNNE	
Dahlgren	Ingrid och Alf	Storgatan 53	686 30 SUNNE	
Dahlquist	Maj-Britt och Karl	Box 93	686 22 SUNNE	
Dahlström	Elvan och Karl-Erik	Pl 2925	686 30 SUNNE	
Dahlström	Maj-Britt och Alf	Muspelheimsvägen 13	131 47 NACKA	
Danielsson	Karin och Nisse	Lersjöfors 6361	686 93 SUNNE	
Davidsson	Edith	Trädgårdsgatan 9	686 35 SUNNE	
Edberg	Ann och Urban			
	Claes och Jonas	Ulfsby Herrgård	686 93 SUNNE	
Edgren	Eva och Olle	Videvägen 15	686 31 SUNNE	
Ekberg	Eva och Henning	Hjortvägen 7	686 33 SUNNE	
Ekeberg	Gudrun och Erik	Västergatan 1	686 30 SUNNE	
Emmesjö	Ruth	Åsvägen 5 A	686 35 SUNNE	
Engström	Doris och Alvar	Lövnäsvägen 7	686 35 SUNNE	
Ericsson	Karin och Sven-Erik	Mårdvägen 15	686 33 SUNNE	
Eriksen	Dag Chr	Pl 3273	686 00 SUNNE	
Eriksson	Brita och Roger	Ulvsby 65	686 93 SUNNE	
Eriksson	Einar	N Arneby 7195	686 92 SUNNE	
Eriksson	Rune	S:a Borgeby 5157	686 91 SUNNE	
Eråker	Stig	Lersjöfors 69	686 93 SUNNE	

HEMBYGDSFÖRENINGEN I SUNNE 1993

Namn	Förnamn	Adress	Postadress	Anm
Fernlöf	Vera och Carl-Åke	Frykenvägen 9	686 31 SUNNE	
Forss	Dagny och Harry	Kapellvägen 2	686 35 SUNNE	
Fries	Ulla	Trädgårdsgatan 29	686 35 SUNNE	
Fryk/Bredberg	Reine och Sensy	Tjustersby 5222	686 91 SUNNE	
Frykskog	Märta	Floragatan 22 C	686 30 SUNNE	
Granqvist	Marianne och Alf	Maggeby 10	686 91 SUNNE	
Gullström	Maj-Britt	Järnvägsgatan 7 A	686 30 SUNNE	
Gullström	Bengt	Videvägen 13	686 31 SUNNE	
Gunnarsson	Ann och Per	Askersby 1811	686 91 SUNNE	
Gunnarsson	Gerd och Bo	Skönsvik 6411	686 93 SUNNE	
Gustafsson	Siv och Olle	Strandbrinken 4 A	686 31 SUNNE	
Hagelin	Irene och Bengt	Brobygatan 25	686 35 SUNNE	
Hallgren	Gunilla och Klas	Gettjärn 6681	686 93 SUNNE	
Hallgren	Kajsa och Stig	Frykenvägen 1	686 31 SUNNE	
Hedin	Ella och Per	Box 97	686 23 SUNNE	
Hedin	Maj	Torvnäsvägen 12	686 33 SUNNE	
Hedlund	Herta och Walter	Helgeby 32	686 91 SUNNE	
Hedlund	Eva och Erland	Ekebyvägen 24	686 35 SUNNE	
Hedqvist	Karin och Arne	Furugatan 10	686 31 SUNNE	
Hellberg	Bertil	Lingonstigen 33	541 33 SKÖVDE	
Henriksson	Sonja och Kjell-Åke	Sundgatan 9 C	686 33 SUNNE	
Henriksson	Elna	Älvgatan 15	686 30 SUNNE	
Hillesöy	Ulla	Smyckegränd 12	126 41 HÄGERSTEN	
Hilmersson	Marianne och John	Berghallagatan 6	686 35 SUNNE	
Hjalmarsson	Ann-Marie och Sören	Lersjöfors 6355	686 93 SUNNE	
Hjalmarsson	Margareta	Skolgatan 7	686 33 SUNNE	
Horn af Åminne	Claes	Öjervik	686 94 ROTTNEROS	
Hultman	Birgitta och Verner	Pl 7215	686 92 SUNNE	
Håkansson	Ingrid och Martin	Arrendegården	686 33 SUNNE	
Ingemyr	Britta och Verner	Korpralsvägen 9	686 31 SUNNE	
Jansson	Bengt och Eva	Trollbäcksv 32 A	135 50 TYRESÖ	
Jansson	Gun-Britt och Leif	Bengstergatan 41	686 35 SUNNE	
Jansson	Gull-Britt och Arne	Pl 6379 Sundstorp	686 93 SUNNE	
Jansson	Ester och Hugo	Maggeby 13	686 91 SUNNE	
Jansson	Viola och gunnar	Askersby 1818	686 91 SUNNE	
Jansson	Inger och Tage	Vännomvägen 6	686 33 SUNNE	
Jansson	John	Allégatan 16 B	686 30 SUNNE	
Jansson	Mats	Askersby 13	686 91 SUNNE	
Jansson	Gösta	Fryxellsvägen 1 B	686 33 SUNNE	
Jansson	Valter	Brobygatan 24	686 35 SUNNE	
Jansson/Lidmalm	Vivan och Sigurd	Hagvägen 11	686 31 SUNNE	
Jernfält	Margareta och Peter	S:a Borgeby	686 91 SUNNE	
Johannesson	Artur	Rosenbergsgatan 9	686 35 SUNNE	
Johansson	Ulla och Lars	Skinnargården	686 93 SUNNE	
Johansson	Kristina och Karl-Erik	Östanbjörke	686 91 SUNNE	
Johnsson	Maja och Börje	Gjutaregården 5329	686 91 SUNNE	
Johnsson	Gustav	Strandvägen 15	686 30 SUNNE	
Johnsson/Eklund	Sussie och Raymond	Svenserud 1673	686 96 ÖSTRA ÄMTERVIK	
Jönsson	Yngve	Mellanvägen 3	686 35 SUNNE	
Kareliusson	Vivianne och Hans	Frykenvägen 24 A	686 31 SUNNE	
Karlsson	Stina	Strandbrinken 11	686 31 SUNNE	
Karlsson	Lilly	Arnstorp 8331	686 92 SUNNE	
Karlsson	Åke	Allégatan 15	686 30 SUNNE	
Karlstads stadsbibliotek, Länsbiblioteket i Värmlands län			651 84 KARLSTAD	
Kilstadius	Roland	Gillbergsg 3 A	652 30 KARLSTAD	
Klang	Brita	Helsingborgsgatan 69	164 78 KISTA	
Kringlund	Birgitta	Fänriksvägen 11 A	686 31 SUNNE	
Larsson	Sune	Bergskog	686 91 SUNNE	
Larsson	Lars R	Knivetorpsvägen 4	433 31 PARTILLE	
Larsson	Wilhelm	Färjestadsvägen 36 I	664 65 KARLSTAD	

HEMBYGDSFÖRENINGEN I SUNNE 1993

Namn	Förnamn	Adress	Postadress	Anm
Larsson	Britta	Pl 8107	686 92 SUNNE	
Larsson	Björn	Skolgatan 7	686 33 SUNNE	
Larsson/Svensson	Sigurd och Gunborg	N Viken 6407	686 93 SUNNE	
Lidmalm	Ester	Sandgatan 6 I	686 31 SUNNE	
Lindberg	Laila och Lars	Bengstergatan 35	686 35 SUNNE	
Lindgren	Karin och Curt	Mellqvistvägen 5	686 35 SUNNE	
Linnarud	Arne	Nordmarksgatan 19	652 30 KARLSTAD	
Ljung/Persson	Cristina och Oskar	Blommesbergsv 180	126 52 HÄGERSTEN	
Lundell	Ulla och Tage	Idrottsvägen 1	686 35 SUNNE	
Lundqvist	Ulla och Lolle	S:t Eriksgatan 28	112 39 STOCKHOLM	
Lysén/Eliasson	Maj-Lis och Torsten	Höglundagatan 20	686 31 SUNNE	
Magnusson	Barbro och Jarl	Videvägen 14	686 31 SUNNE	
Magnusson	Marianne	Höglundagatan 60	686 31 SUNNE	
Magnusson	Hannelotte och Sten	Lövnäsvägen 6	686 31 SUNNE	
Magnusson	Anni och Ragnar	Pl 2148	660 52 EDSVALLA	
Mangborg	Lilian och Henry	Trädgårdsgatan 12	686 35 SUNNE	
Martinsson	Gertrud och Curt	Åkarevägen 5	686 35 SUNNE	
Mattson	Gunnel och Folke	Stöpafors 411	686 93 SUNNE	
Miller	Georg	Allégatan 30	686 30 SUNNE	
Mogren	Inger och Rolf	Västansjö 25	686 94 ROTTNEROS	
Montgomery	Tuttan	Allégatan 20 D 3 tr	686 30 SUNNE	
Myrehed	Birgit och David	Östanås 1115	686 91 SUNNE	
Myrehed	Arne	Östanås	686 91 SUNNE	
Myrehed	Anna	S:a Borgeby	686 91 SUNNE	
Mörling	Angeles	Gårdsjö 1190	686 91 SUNNE	
Nermark	Kjell	Åmbergsvägen 28	686 31 SUNNE	
Nilsson	Ingegerd och Eje	Ringvägen 23	686 33 SUNNE	
Nilsson	Lars	Atlasgatan 19	113 20 STOCKHOLM	
Nilsson	Bernhard	Östra Kanalgatan 4/4	652 20 KARLSTAD	
Nilsson	Aina och Konrad	Björkebo 7418	686 92 SUNNE	
Nilsson	Brita och Henry	S:a Borgeby 5154	686 91 SUNNE	
Nilsson	Elsa	Maggeby 1099	686 91 SUNNE	
Nilsson	Ingrid och Tord	Höglundagatan 7	686 31 SUNNE	
Nilsson	Ann-Britt och Birger	Sandgatan 11	686 31 SUNNE	
Nilsson	Lars	Gettjärn 6657	686 93 SUNNE	
Nilsson	Inga	Badhusgatan 10	686 30 SUNNE	
Nilsson	Brita och Karl	Angersby 1807	686 91 SUNNE	
Nilsson	Eivor och Gösta	Östanås 1117	686 91 SUNNE	
Nilsson	Kerstin och Rolf	Höglundagatan 39	686 31 SUNNE	
Nilsson	Göte	Gårdsjö 1220	686 91 SUNNE	
Nilsson	Anne-Marie och Leif	Älvgatan 24	686 30 SUNNE	
Norderup	Anna och C G	Pl 2194	686 94 ROTTNEROS	
Nordgren	Siv och Lennart	N:a Viken 6402	686 93 SUNNE	
Nordström	Karin och Lars	Fack 171	686 24 SUNNE	
Nyström	Monica och Rune	Trädgårdsgatan 28	686 35 SUNNE	
Obbarius	Ninni och Ulf	Klövervägen 5	686 31 SUNNE	
Olsson	Anne Marie och Hans	S:a Borgeby	686 91 SUNNE	
Olsson	Iréne och Ivan	Pl 6108 Ulfsby	686 93 SUNNE	
Olsson	Lars	Lersjöfors	686 93 SUNNE	
Olsson	Astrid och Helmer	Hulta 8215	686 92 SUNNE	
Olsson	Karl	Hjortvägen 10	686 33 SUNNE	
Olsson	Karin	Åsvägen 12	686 35 SUNNE	
Olsson	Helfrid	Pl 8127	686 92 SUNNE	
Olsson	Inga och Carl-Axel	Torsberg 5306	686 91 SUNNE	
Olsson	Margit och John	Ingeborgjorden 3270	686 93 SUNNE	
Olsson	Ingrid och Herbert	Idrottsvägen 1	686 35 SUNNE	
Olsson	Kjell	Enevägen 5	686 31 SUNNE	
Olsson	Gunborg och Folke	Angersby 1806	686 91 SUNNE	
Olsson	Gunhild och Sven	Tjustersby 5235	686 91 SUNNE	
Olsson	Karin och Olle G	Höjen 6137	686 93 SUNNE	

HEMBYGDSFÖRENINGEN I SUNNE 1993

Namn	Förnamn	Adress	Postadress	Anm
Olsson	Ingrid	Backetorp	686 93 SUNNE	
Olsson	Ulla och Gösta	Gullsby 5169	686 91 SUNNE	
Olsson	Olle	Gjutaregården 5322	686 91 SUNNE	
Olsson	Märta och Nils	Vårvägen 13	686 35 SUNNE	
Olsson/Svantesson	Allan och Alice	Hagvägen 8	686 31 SUNNE	
Ottosson	Hanna och Viktor	Ås 7077	686 93 SUNNE	
Persson	Berit och Kjell	Hasselbölsvägen 10	686 33 SUNNE	
Persson	Ulla och Lennart	Långgatan 20	686 30 SUNNE	
Persson	Åse och Kjell-Åke	Frykenvägen 24 B	686 31 SUNNE	
Persson/Berglund	Dagny och Tore	Sundgatan 5/5	686 33 SUNNE	
Pettersson	Magda och Erik	Björkefors 7345	686 92 SUNNE	
Pettersson/Jansson	Laila och Bengt	Hälsingeg 10 3 tr	113 23 STOCKHOLM	
Ramström	Ragnar	Gunnarsby	686 92 SUNNE	
Ranunger	Anna-Lisa o Karl-Axel	Vännomvägen 5	686 33 SUNNE	
Ritzén/Sjögren	Nils och Ann-Marie	Furugatan 16	686 31 SUNNE	
Robertsson	Barbro och Kai	Mårdvägen 21	686 33 SUNNE	
Rådh	Gunilla och Kjell	Östanås 1141	686 91 SUNNE	
Rhodiner	Aina	Vattugatan 6	665 30 KIL	
Sahlström	Vera och Hadar	Åmbergsvägen 30	686 31 SUNNE	
Schrader	Irmgard och Erwin	Rottnevägen 3	686 35 SUNNE	
Sjögren	Ulrika och Bola	Knektvägen 13	686 31 SUNNE	
Sjökvist	Birgitta	Sundsbergs Gård	686 35 SUNNE	
Skogestig	Barbro och Karl	Mellkvistvägen 6	686 35 SUNNE	
Smegärd	Helny och Gunnar	Frykenvägen 17	686 31 SUNNE	
Steen	Lena och Bengt	Svineberg	686 92 SUNNE	
Stenmark	Inger	Höjen 93	686 93 SUNNE	
Sterwin	Lotta och Ola	Bondevägen 13	686 31 SUNNE	
Strandén	Linnéa och Torsten	Arnebyvägen 25 C	686 94 ROTTNEROS	
Strid	Anita	Furugatan 8	686 31 SUNNE	
Sundelin	Lisa och Bertil	Rottnavägen 5	686 35 SUNNE	
Sundell	Erik	Vendelsfridsg 6 A	217 64 MALMÖ	
Sundholm	Kajsa och Elis	Brobygatan 21	686 35 SUNNE	
Sundholm	Gunborg och Martin	Allégården	686 30 SUNNE	
Sundqvist	Berit och Sven	Ö Gustavsbergsv	653 45 KARLSTAD	
Sundqvist	Eva	Kiselstråket 11	902 42 UMEÅ	
Svensson	Ingvar	Thermiavägen 13	671 01 ARVIKA	
Svensson	Birgit	Brårudsvägen 35 B	686 33 SUNNE	
Svensson	Elsie och Gösta	Bengstergatan 24	686 35 SUNNE	
Swensån	Irma och Arnold	Ljungvägen 9	686 35 SUNNE	
Sättermon	Axel	S:a Borgeby	686 91 SUNNE	
Söderberg	Maj-Britt och Valter	Rudebäcksgatan 6 A	686 30 SUNNE	
Söderberg	Barbro och Carl-Erik	Solviksvägen 6	686 35 SUNNE	
Söderberg	Olle	Ingeby 93	686 95 ÖSTRA ÄMTERVIK	
Söderberg	Margit och Gösta	Trädgårdsgatan 22	686 35 SUNNE	
Thudén	Sigrid och Lennart	Önsby 23	686 93 SUNNE	
Toremark	Gerd och Sven	Prostgården	686 33 SUNNE	
Walfridsson	Paul	Östanbjörke	686 91 SUNNE	
Walfridsson	Arne	Östanbjörke	686 91 SUNNE	
Walfridsson	Tyra och Tore	Laxgården 3 A	691 51 KARLSKOGA	
Wangsten	Kerstin och Hans	Sommarvägen 10	686 35 SUNNE	
Wennberg	Berit och Lars	Källgatan 16	686 31 SUNNE	
Wester	Kerstin och Åke	Där väst i Åmberg	686 31 SUNNE	
Westergren	Gita	Fryxellsvägen 1 C	686 33 SUNNE	
Westlund	Märta och Sven	Bengstergatan 36	686 35 SUNNE	
Viking	Lena och Per	Vårvägen 9	686 35 SUNNE	
Wistrand	Barbara och Lars	Torvnäsvägen 2	686 33 SUNNE	
von Scheele	Christina o Carl-Adam	Helgeby	686 91 SUNNE	
Vålvik	Sally och Göte	Repslagaregatan 1	686 31 SUNNE	
Västlund	Anna	Magasinsgatan 3	686 30 SUNNE	
Yngvesson	Gerd och Lars	Älvkullen	686 30 SUNNE	

HEMBYGDSFÖRENINGEN I SUNNE 1993

Namn	Förnamn	Adress	Postadress	Anm
Ågren	Britt-Marie och Jan	Rådjursvägen 5	686 33 SUNNE	
Åkerblom	Bengt	Ö:a Kyrkogatan 6 3tr	652 24 KARLSTAD	
Åleby	Gösta	Fänriksvägen 18 A	686 31 SUNNE	
Ödman	Fred	Älvkullsgatan 5 A	686 30 SUNNE	
Östlund	Märta och Åke	Vännomvägen 10	686 33 SUNNE	
Östlund	Karin och Stig	Wooward Crescent Kincumber N.S.W. 2251	AUSTRALIA	

HEDERSMEDLEMMAR

Namn	Förnamn
Carlsson	Sven
Nilsson	Inga
Sundholm	Gunborg och Martin
Svensson	Ingvar

Tetra Pak Packaging Material AB
Box 502, 686 28 SUNNE

JORD SKOG DJUR BYGG

Titta hit...

Du sparar pengar
genom att handla av oss på Värmlands lantmän i Sunne

Du som tänker bygga om, bygga till eller kanske rent av bygga nytt.

Välkommen!

Värmlands lantmän
SUNNE, Bråtud • 0565-130 30

LRF KONSULT
Vi ger mindre företag bättre ekonomi

LRF Konsult AB, Långgatan 3, 686 30 SUNNE
Tel 0565-12235, Fax 0565-10469

LIVSMEDEL ALLA DAGAR TILL 22.00

=Vivo= HAGA
SERVICE & KVALITE
ALLA DAGAR TILL 22.00

Saknar du en bra förklaring av ditt företags resultat- och balansräkning?

Det är ingen ovanlighet att en småföretagare inte förstår sitt bokslut, trots att han driver sitt företag framgångsrikt. Det här beror helt och hållet på den ekonomiske rådgivaren. Om han tar sig tid att förklara eller om han struntar i det.

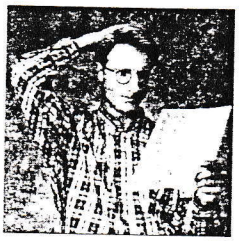

Kanske hänger det sammen med att han inte kan förklara för andra, även om han själv förstår vad bokslutet innehåller.

Det här tycker vi som arbetar på LRF Konsult är helt uppåt väggarna. Du ska aldrig behöva ta emot en resultat- eller balansräkning och känna att det finns oklarheter. Allting går att förklara. Utan att krånglas till.

Men det räcker inte med att bara förklara på ett klart och tydligt sätt. Även om detta är nog så ovanligt.

Bokslutet är ett viktigt beslutsunderlag, och för att fatta säkra beslut måste siffrorna sättas in i ett större sammanhang. Det gör vi med hjälp av Företagsanalysen. Den gäller exklusivt för ditt företag och från den får du uppgifter som du behöver för planeringen av din verksamhet. Till exempel en prognos för utvecklingen 1994.

Ring oss så får du veta mer.

LRF KONSULT

Bo Kvar räddar nattsömnen.
MaxPension tar hand
om morgondagen.

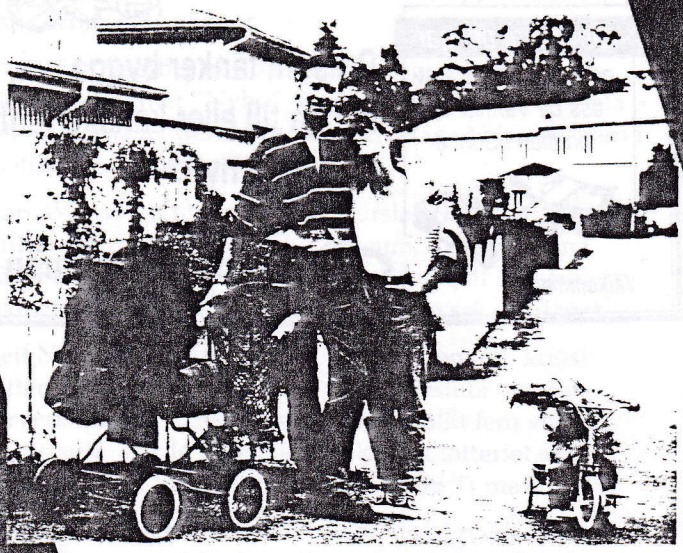

Vi tycker du ska se på pensionssparande på ett enkelt sätt. När du är yngre och har barn hemma, behöver alla i familjen en grundtrygghet om något skulle hända dig. Samtidigt vill du bygga upp en bra pension och kunna öka ditt sparande när barnen inte längre bor hemma. Då kan du både sova lugnt när du är yngre och skorda frukterna av det du sparat.

Läns försäkringsbolag.

Länsförsäkringar
Värmland

Kristinehamn
tfn 0550-895 30

Sunne
tfn 0565-

GotaSvar
Alltid koll på Betalkontot

Bankomatkort
Alltid pengar till hands

PrivatGiro
Du slipper långa köer

Välj bekväma banktjänster !

Wermlandsbanken
SUNNE

Vi tror på Sunne.

Sunnebygden är expansiv och intiativrik. Faktiskt något av Värmlands Gnosjö. Vi vill hjälpa till med vårt kunnande och stödjer alltid den bygd vi växt ur. Som kund kan du låta ditt sparkapital lånas ut lokalt genom oss.

Och därmed bidra till att hålla Sunnebygden levande.

Föreningsbanken

sunnex

VIBRATIONSDÄMPARE
SPENGUMMI
TVÄTTMASKINSLISTER
LIVSMEDELSGUMMI
KAROSSTÄTNINGAR
GUMMIPROPPAR
MYNNINGSSKYDD
KABELGENOMFÖRINGAR
PACKNINGAR
VALSGUMMI
GUMMIBÄLGAR
HÖGTEMPERATURGUMMI
VENTILER
BRÄNSLESLANGAR
SKYDDSRINGAR
KUTSAR
MEMBRAN
KRANTATNINGAR
MASKINSKODELAR
AVLUFTNINGSSLANGAR
RIVHJUL
RÖRTATNINGAR
KABELKLÄMMOR
STÖTSKYDD
VENTILKÄGLOR

SUNNEX AB BOX 116 686 00 SUNNE TEL 0565-11920 FAX 0565-13363

NAO

Nils A Olsson Entreprenad AB Sunne

Ett 50-årigt LBC-anslutet företag med åkeri och entreprenadverksamhet.

Låt oss delge Er av den erfarenhet och kunskap som vårt företag besitter. Vi har erfarna maskinister och chaufförer som kör.

Grävmaskiner på band och hjul, dikesmaskiner, lastmaskiner, bandschaktare, grusbilar, dumprar, maskintrailer och väghyvel.

Försäljning av trummor i plåt och plast.
Anlita oss! Ring Allan 010/310987 eller Gunnar 010/813537.

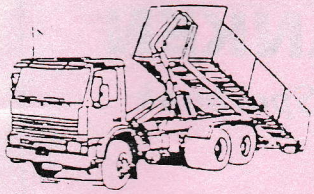

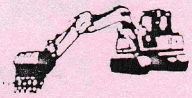

BLOMBUTIKEN AB

Badhusgatan 10
Tel. 0565-114 91

MILLER GRAPHICS
SCANDINAVIA AB

DET SKALL VI FIRA!

20 1973 - 1993

EXTRAERBJUDANDEN HELA 1993

HUSHÅLLSMASKINER

20 1973 - 1993 I BRANSCHEN

ÅKES
EL & BYGG AB

KVARNG. 20 SUNNE 0565-135 60

VI UTFÖR EL & VVS INSTALLATIONER

ETT BESÖK HOS OSS LÖNAR SIG ALLTID!

SUNNE LBC
MITT I SAGANS LAND

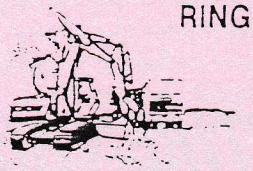

RING OCH BESTÄLL ELLER BEGÄR OFFERT PÅ
TRANSPORTER
AV ALLA SLAG

Vi förmedlar:
Hjullastare • Grävmaskiner • Bandtraktorer
Väghyvlar • Maskintrailer m m

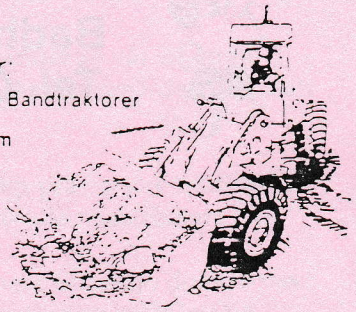

Vi levererar också:
MAKADAM • MATJORD
SAND • GRUS

SUNNE LBC
0565-112 55

För alla Dina bankaffärer vänd Dig med förtroende till

SPARBANKEN
Fryksdalens Sparbank

NÄR BESIKTIGADE DU FAMILJENS TRYGGHET SENAST?

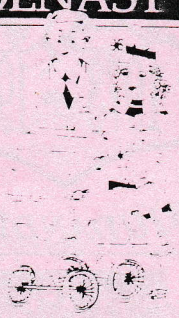

- Pensionssparande?
- Efterlevandeskydd?
- Arvs- och Gåvoplanering?

Nu kan Du göra det i Handelsbanken

- Pensionsförsäkring
- Kapitalförsäkring
- Gruppförsäkring

RKA

Handelsbanken

Renault Clio.
”Bäst i klassen!”

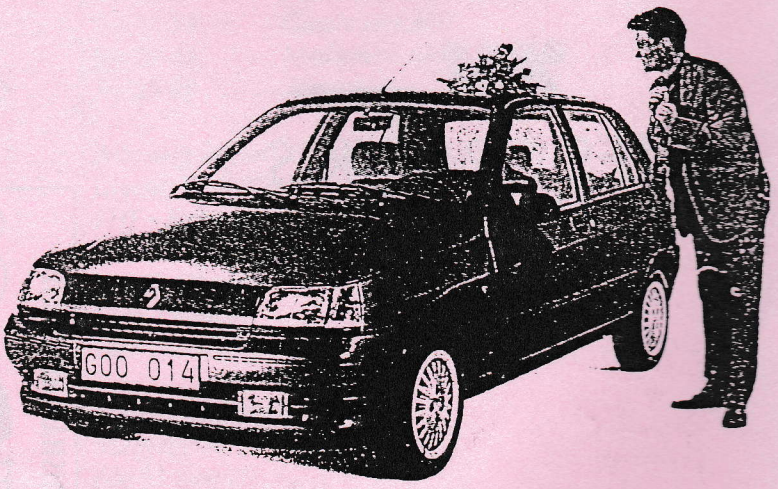

VOLVO -toppen i Värmland
FRYKSDALENS MOTOR